

Rapport

Medlemsundersökning om skolgången

Autism- och Aspergerförbundet

2018-04-16

Inledande ord

I kontakten med våra medlemmar, och även på andra sätt, får vi information om att skolan fortfarande inte fungerar för många barn med autism. Vi ser nu i denna enkät att måluppfyllelsen för ämnena svenska, engelska och matematik är fortsatt låg, 44 %. För grundsärskolan så låg som 32 %.

När vi tittar på siffrorna för frånvaro blir bilden ännu dystrare. I vår förra enkät (2016) låg frånvaron på 46 %, alla skolformer inräknade. Den har nu ökat till 52 %. Det är i grundskolan och grundsärskolan som frånvaron har ökat sen förra enkäten, och något som är särskilt anmärkningsvärt är att det redan i grundskolans åk 1-3 är många barn som har frånvaro, 55 %. Detta är en klar försämring sen förra enkäten. De största könsskillnaderna ser vi i åk 7-9 där flickor har betydligt högre frånvaro än pojkar, både i grundskolan och i grundsärskolan.

Enkäten ger starkt stöd för de frågor vi driver om ökad kunskap om autism, läroplanernas innehåll, tidiga individanpassade insatser, fysisk/social/pedagogisk tillgänglighet, resurstilldelning m m. I den nya delen om förskolan ser vi att behovet av förbättring är stort även där.

Det krävs skyndsamma och ordentliga krafttag nu! Alldeles för många barn med autism har hamnat i utanförskap och ohälsa, och för varje dag som går utan agerande blir de fler.

Anne Lönnermark, ordförande Autism- och Aspergerförbundet

Om undersökningen

Om undersökningen

Syfte	Att undersöka hur skolgången fungerar för barn med Aspergers syndrom och autism.
Metod	Webbundersökning
Målgrupp	Medlemmar i Autism- och Aspergerförbundet med barn i åldern 2 – 21 år som går i förskola, förskoleklass, grundskola eller gymnasieskola och som diagnostiserats med autism eller Aspergers syndrom.
Antal intervjuer	1 921 intervjuer 178 intervjuer <i>Del I – Förskola</i> 1 743 intervjuer <i>Del II – Förskoleklass, grundskola och gymnasiet</i>
Fältperiod	13 februari – 27 februari 2018
Ansvariga	Anders Lindholm Lin Strindlund

Sammanfattning

- ▶ **Få flickor med diagnos autism i förskolan och få barn går i en grupp för barn med autism**
  - ▶ I förskolan är 15 procent av målgruppen flickor, och totalt är det endast 7 procent som går i särskola/särskild grupp.
  - ▶ Från förskoleklass och uppåt stiger andelarna till 25 respektive 20 procent.
- ▶ **Knappt hälften anser att förskolan har utformat det stöd barnet behöver**
  - ▶ Åtta av tio anser att barnet har behov av stöd för att klara målen i förskolan.
  - ▶ Tre av tio anser att stödet fungerar dåligt.
  - ▶ Uppföljningen och utvärderingen av stödet anses fungera bra av fyra av tio.
- ▶ **Bildstöd och mer tid vanligaste stödet på förskolan**
  - ▶ Två av tre har tillgång till bildstöd i förskolan.
  - ▶ En knapp majoritet av barnen får mer tid på sig.
  - ▶ För hälften av barnen får personalen extern handledning.
  - ▶ För fyra av tio görs anpassningar i miljön, erbjuds egen resursperson, ges stöd av specialpedagog eller en resursperson för gruppen.
  - ▶ Ett av fyra barn får stöd för egen kommunikation, exempelvis AKK.
  - ▶ Ett av fem barn har tillgång till hjälpmedel och utrustning.

Sammanfattning

- ▶ **Ett av fem barn i förskolan har diagnostiserats med intellektuell funktionsnedsättning**
  - ▶ Av förskolebarnen är det ett av fem som har diagnos och därmed senare kommer tillhöra grundskolan.
  - ▶ Av de som har diagnostiserats väljer två av tre att gå kvar i förskolan för att sedan börja grundskola vid sju eller åtta års ålder.
  - ▶ De flesta skulle föredra att gå i förskoleklass inom grundskolans verksamhet om det vore möjligt.
  - ▶ Hälften känner inte till om det skulle vara möjligt att av kommunen erbjudas det alternativ man föredrar.
  - ▶ Endast en dryg tiondel har vetskap om att de skulle kunna få det alternativ man önskar sig.
- ▶ **Hälften av barnen från förskoleklass och uppåt har frånvaro**
  - ▶ Frånvaro som inte beror på sjukdom eller beviljad ledighet ökar successivt upp till årskurs 7 – 9, men sjunker sedan något igen i gymnasiet.
  - ▶ Frånvaron är påtagligt högre bland dem som inte går i särskild skolform.
  - ▶ En av tio har varit frånvarande minst 21 dagar, för dessa finns en plan om återgång till skolan för en knapp majoritet.

Sammanfattning

- ▶ **Bristande autismkompetens och anpassning främsta skälen till frånvaro**

- ▶ Bland dem med särskilt lång frånvaro är det en knapp majoritet som anger bristande autismkompetens och bristande anpassning som främsta skäl.
- ▶ Hälften menar att det beror på bristande stöd i sociala situationer och i lärarsituationer.

- ▶ **Åtta av tio har behov av särskilt stöd**

- ▶ Från förskoleklass och uppåt är det åtta av tio som har behov av särskilt stöd, andelen är marginellt lägre på gymnasiet.

- ▶ **Två av tre har ett åtgärdsprogram**

- ▶ För en av fyra har det upprättats ett åtgärdsprogram under det senaste året.
- ▶ En av fyra saknar åtgärdsprogram, och en dryg tiondel känner inte till om det finns ett åtgärdsprogram.
- ▶ Åtgärdsprogram är något vanligare för pojkar än för flickor och det är mindre vanligt inom förskoleklass och gymnasium.
- ▶ Åtgärdsprogrammen utgår i huvudsak från det som framkommit i en pedagogisk utredning.
- ▶ En av fem anser inte att åtgärdsprogrammet tillgodoser barnets behov, i störst utsträckning tillgodoses behoven inom förskoleklass.
- ▶ Det är även två av tre som har anpassningar inom den vanliga undervisningen.

Sammanfattning

- ▶ **Två av tre har extra anpassningar**
  - ▶ Extra anpassningar är minst vanligt på gymnasiet.
  - ▶ I en majoritet av fallen har en specialpedagog varit delaktig i utformningen av anpassningen.
- ▶ **Hälften har anpassning av pedagogik, underskott av anpassning**
  - ▶ Andra relativt vanliga anpassningar är anpassade läromedel, stöd av specialpedagog, resursperson och anpassad studiegång.
  - ▶ Med undantag av anpassad studiegång är det ett underskott av de olika anpassningsåtgärderna, d v s det är färre som har anpassningen än som efterfrågar den.
- ▶ **Stora skillnader i anpassningar**
  - ▶ Beroende på skolform och klass finns stora skillnaden i anpassningar.
  - ▶ Resursperson är särskilt vanliga inom förskoleklass.
  - ▶ Anpassad studiegång är vanligast i högre klasser.

Sammanfattning

- ▶ **Hälften nöjda med samverkan, men tveksamheter avseende stöd**
  - ▶ Hälften anser att samverkan mellan skolan och föräldrarna fungerar bra.
  - ▶ Något färre är nöjda med det stöd som barnet får av skolan och med hur barnet trivs i skolan.
  - ▶ De som har barnen i särskild skolform är genomgående mer nöjda.
- ▶ **Färre än hälften har godkända betyg**
  - ▶ Andelen med godkända betyg är lägst inom särskild skolform.
  - ▶ Godkända betyg är vanligast på gymnasiet.
  - ▶ Pysparagrafen är i stort okänd. Få känner till att den har tillämpats.

Skolplacering

Skolplacering

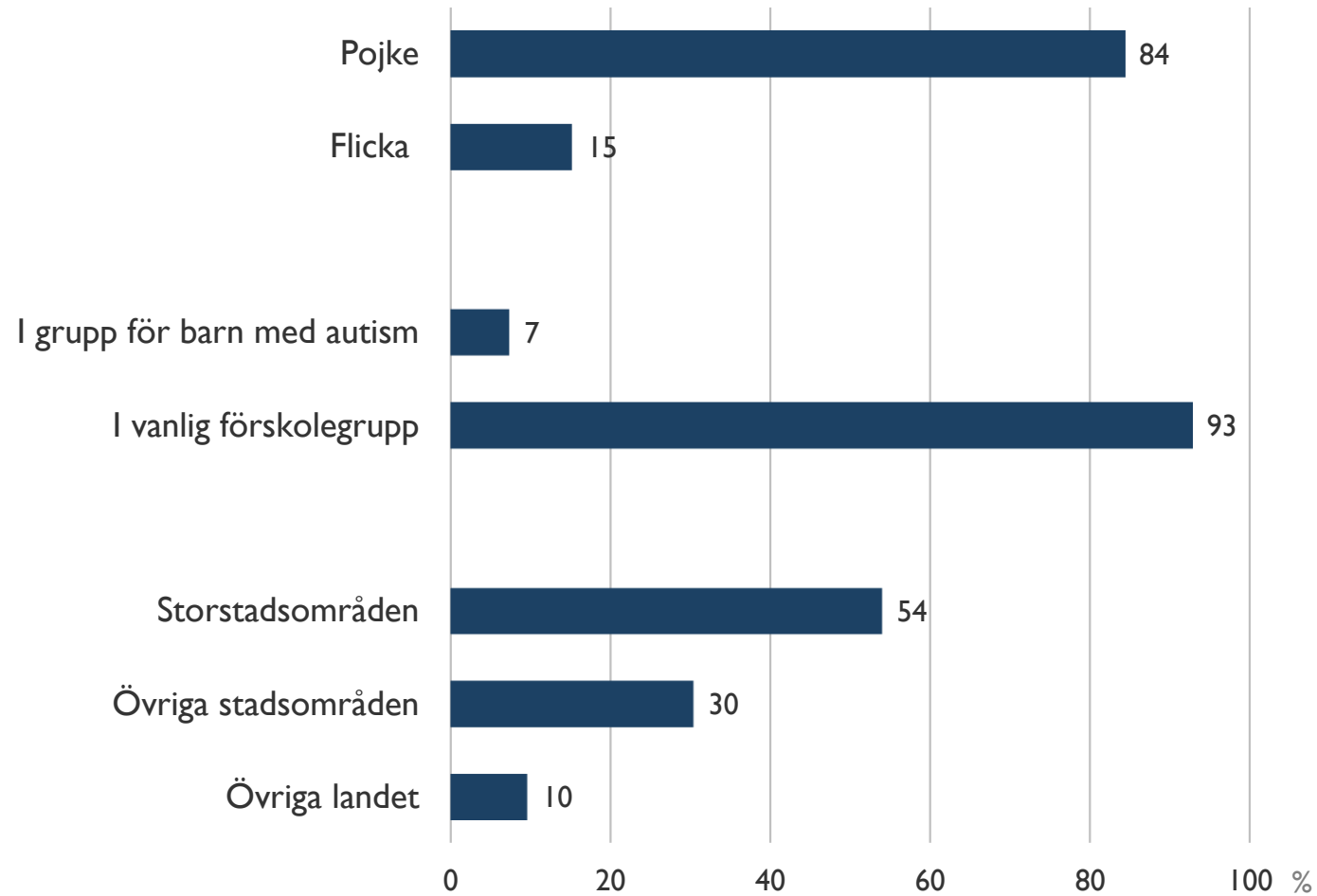
Var är barnet placerat?

Andel i %	Samtliga	Pojke	Flicka
Förskola	7	9	5
Förskola i grupp för barn med autism (och andra funktionsnedsättningar)	1	1	0
Förskoleklass	4	4	3
Förskoleklass för barn med autism (och andra funktionsnedsättningar)	0	0	0
Årskurs 1 till 3 grundskola	14	15	13
Årskurs 1 till 3 grundsärskola	3	3	2
Årskurs 1 till 3 läser enligt grundsärskolans läroplan men integrerad i grundskola	0	0	0
Årskurs 4 till 6 grundskola	18	19	15
Årskurs 4 till 6 grundsärskola	3	3	3
Årskurs 4 till 6 läser enligt grundsärskolans läroplan men integrerad i grundskola	1	1	1
Årskurs 7 till 9 grundskola	17	16	22
Årskurs 7 till 9 grundsärskola	3	3	4
Årskurs 7 till 9 läser enligt grundsärskolans läroplan men integrerad i grundskola	1	1	1
Gymnasieskola	10	9	13
Gymnasiesärskola	4	4	4
Gymnasiesärskola integrerad i gymnasieskola	1	1	1
Annat	13	12	13

Del I – Förskola

Målgruppen

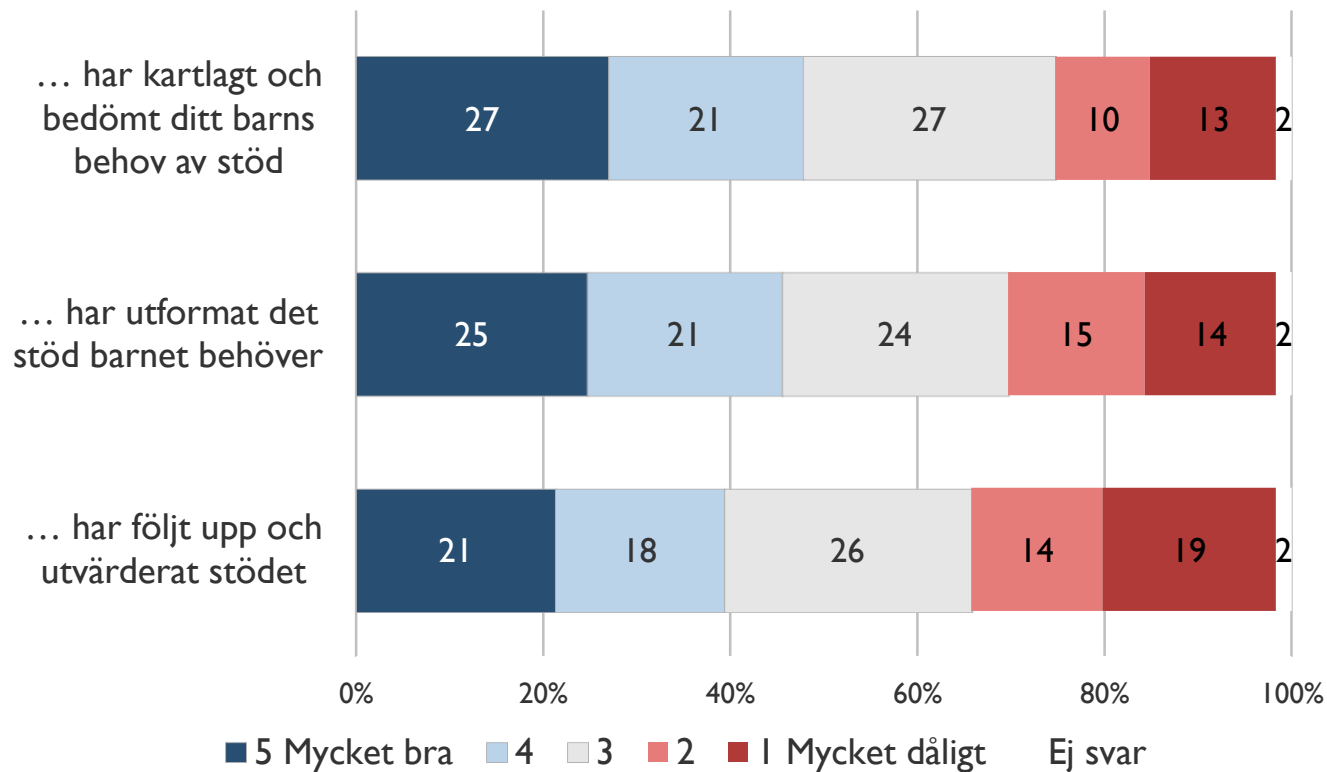
Bas: Samtliga, 178 intervjuer

Stöd i förskolan

Uppfattning om stödet i förskolan

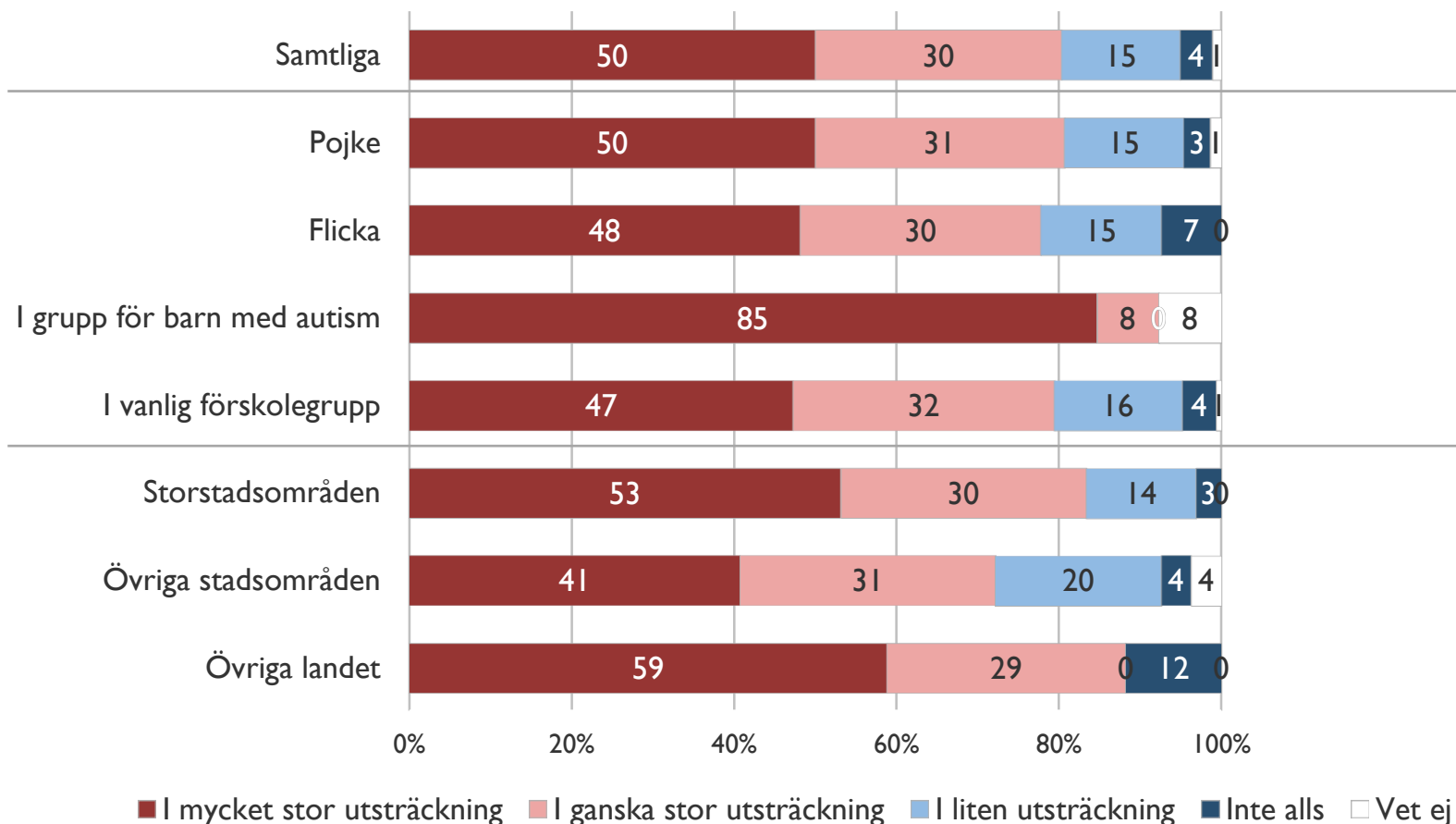
Hur väl anser du att förskolan...?

Bas: Samtliga, 178 intervjuer

Stort behov av extra stöd för barn i förskolan

I vilken utsträckning anser du att ditt barn har behov av stöd för att klara målen i förskolan?

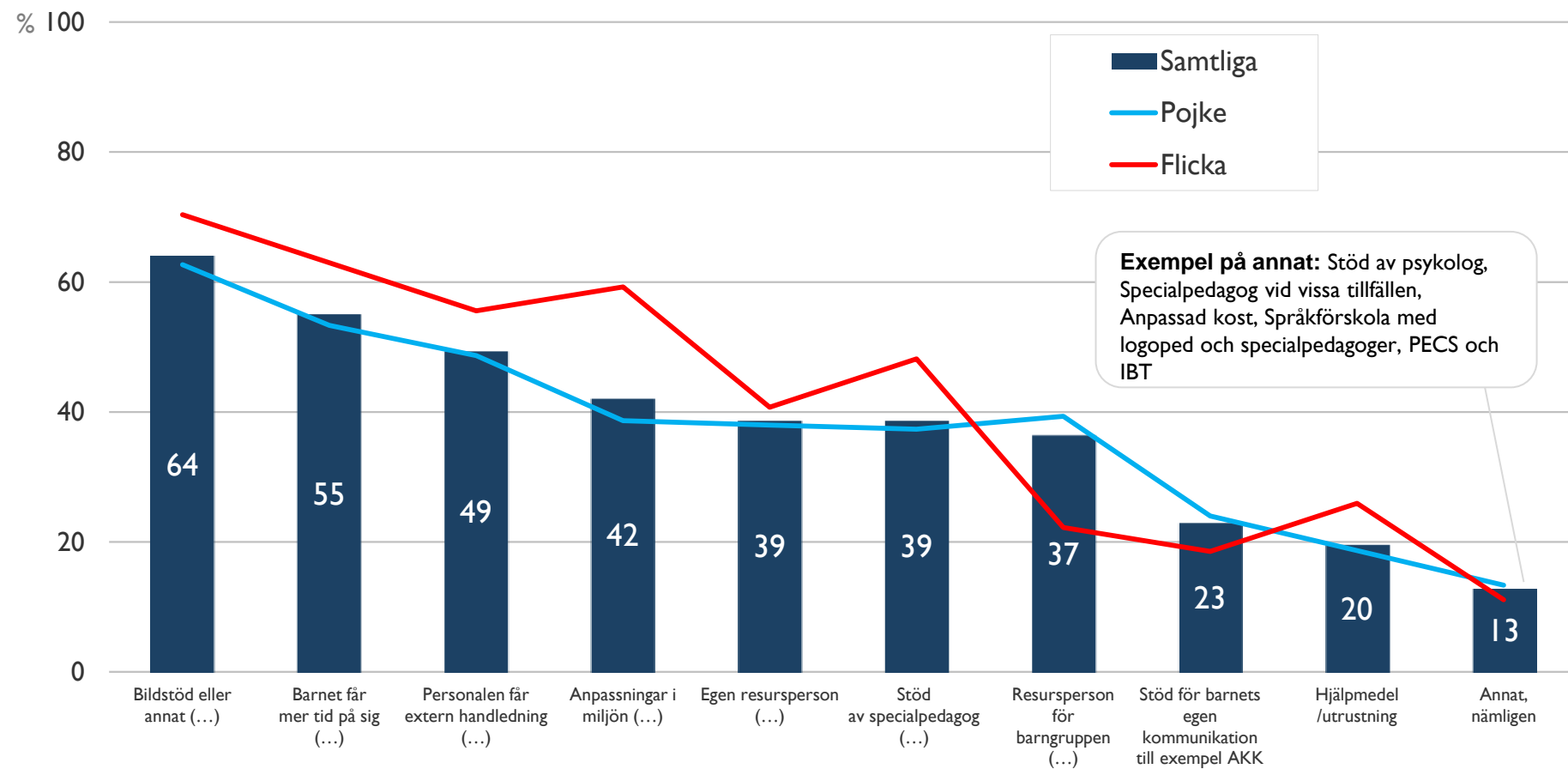

Bas: Samtliga, 178 intervjuer

Flickor har generellt större tillgång till stödfunktioner än pojkar

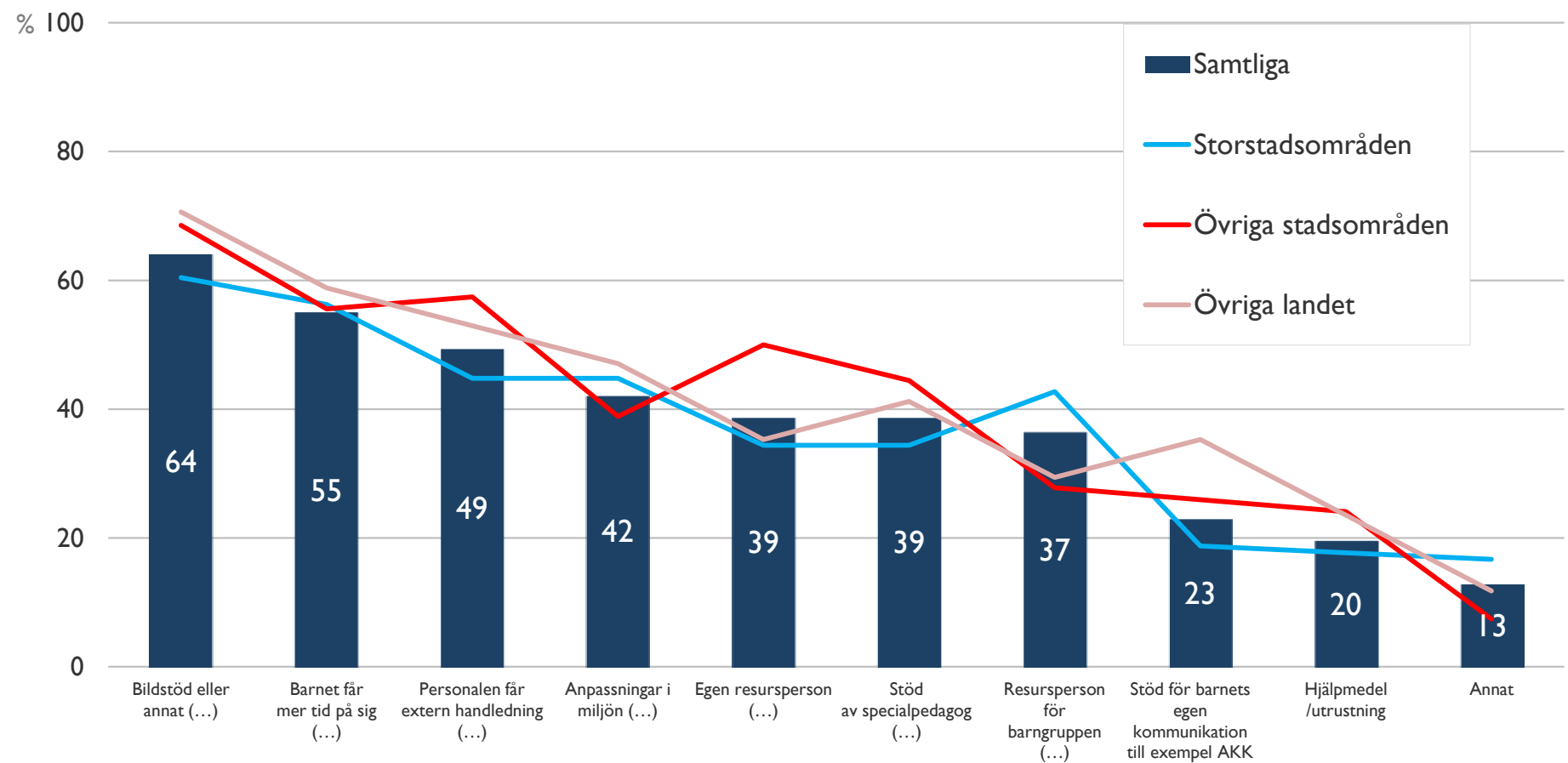
Vad av följande har ditt barn tillgång till som stöd på förskolan? Flera svar är möjliga.

Bas: Samtliga, 178 intervjuer

Tillgång till stöd i landet

Vad av följande har ditt barn tillgång till som stöd på förskolan? Flera svar är möjliga.

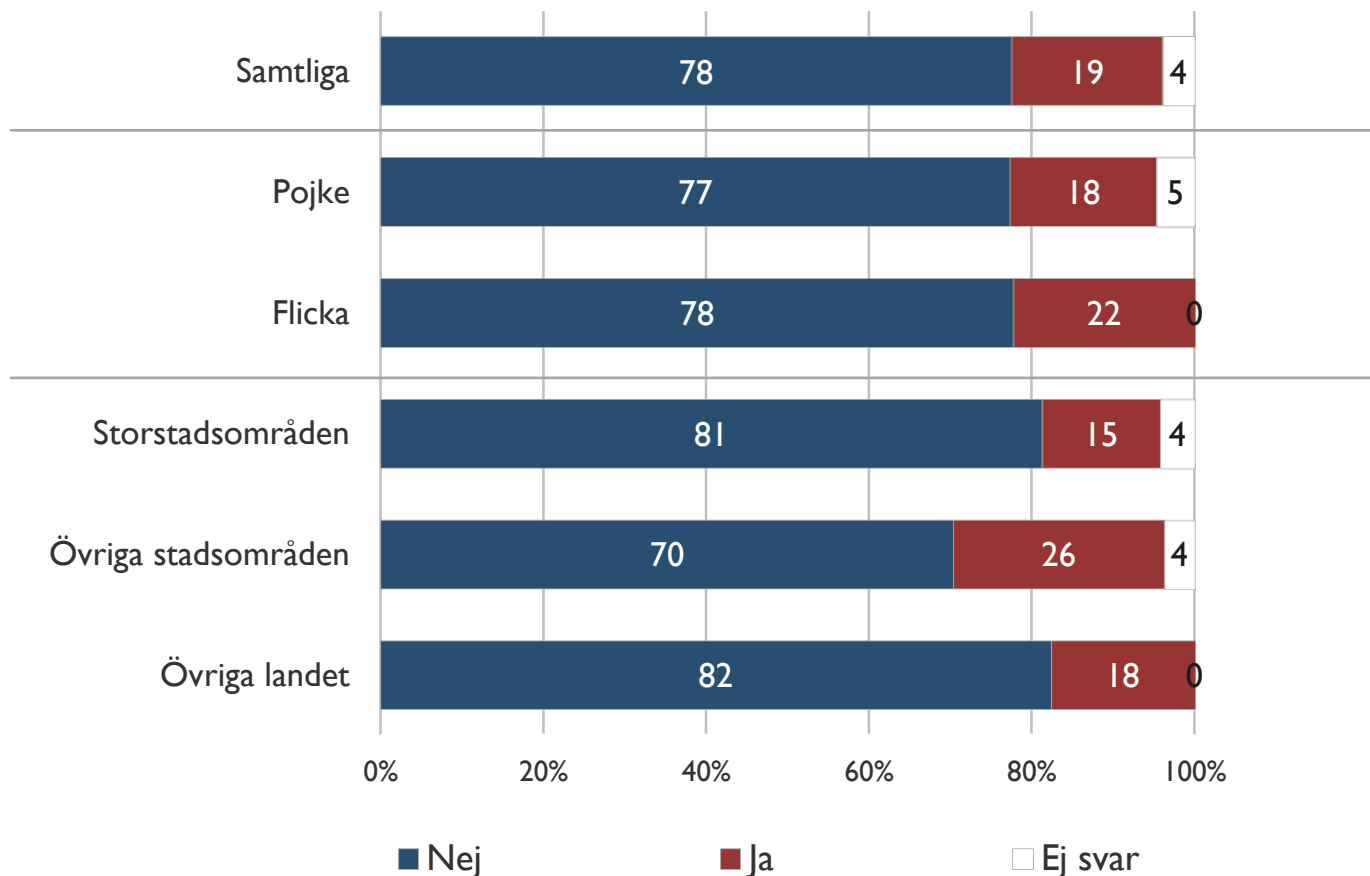
Bas: Samtliga, 178 intervjuer

Efter förskolan

Majoriteten kommer inte tillhöra grundskolan

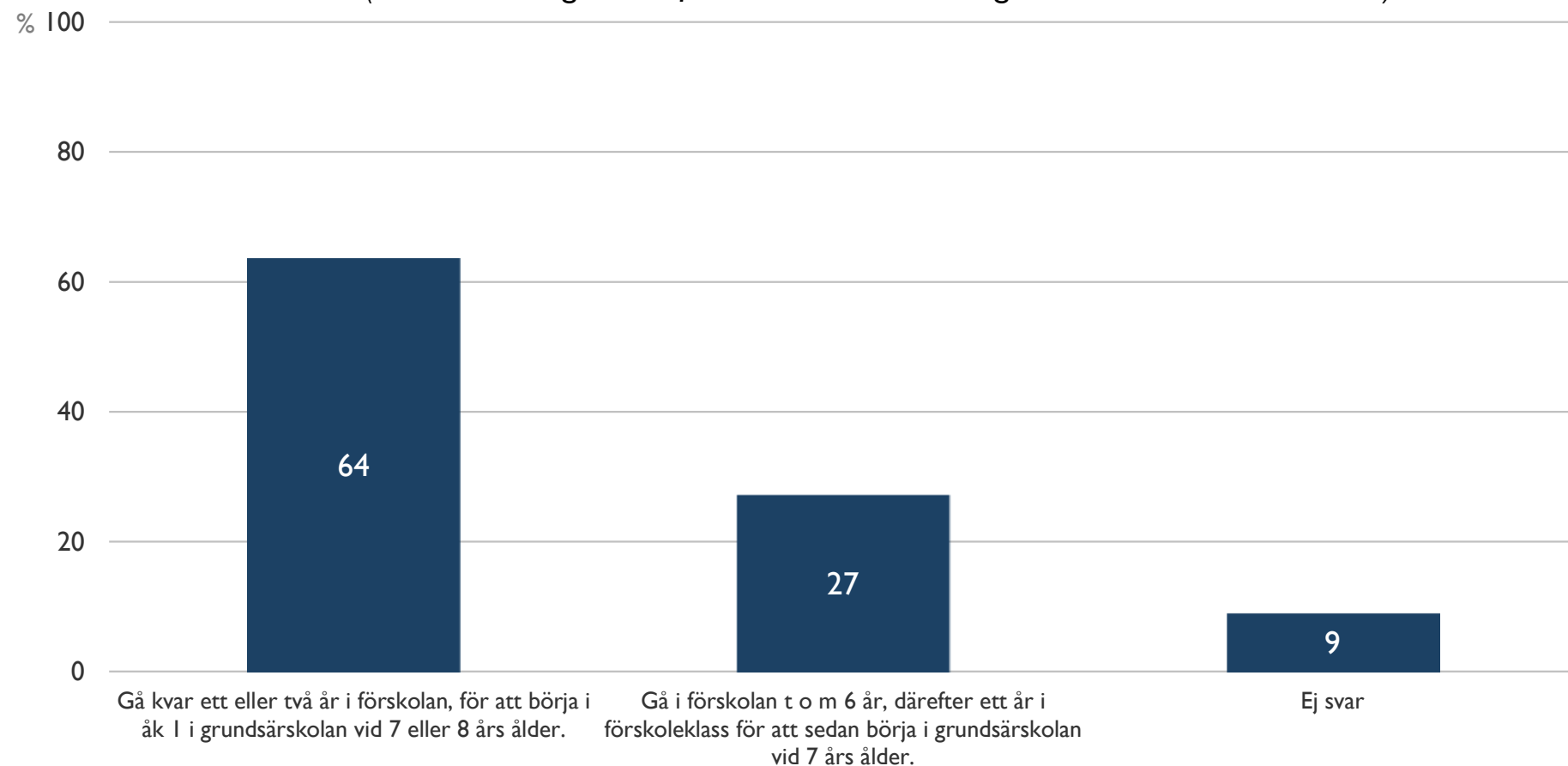
Går ditt barn i förskola och har diagnostiserats med intellektuell funktionsnedsättning och därmed kommer att tillhöra grundskolan senare?

Bas: Samtliga, 178 intervjuer

En majoritet väljer att gå kvar i förskolan

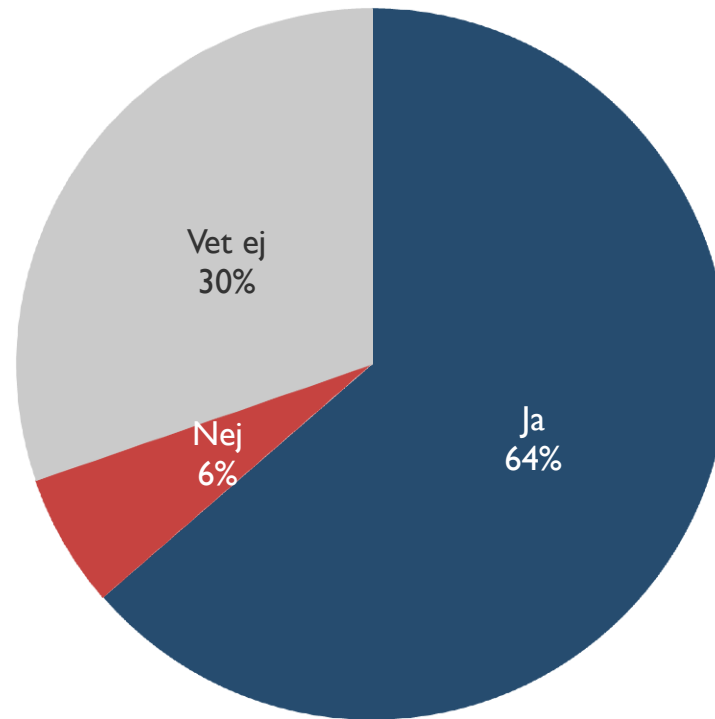
Hur planerar du för skolstarten eftersom ditt barn kommer att tillhöra grundskolan senare? (Med anledning av att förskoleklassen blir obligatorisk läsåret 2018/2019.)

Bas: Om diagnos intellektuell funktionsnedsättning, 33 intervjuer

Stor önskan om att gå i förskoleklass inom grundskolans verksamhet

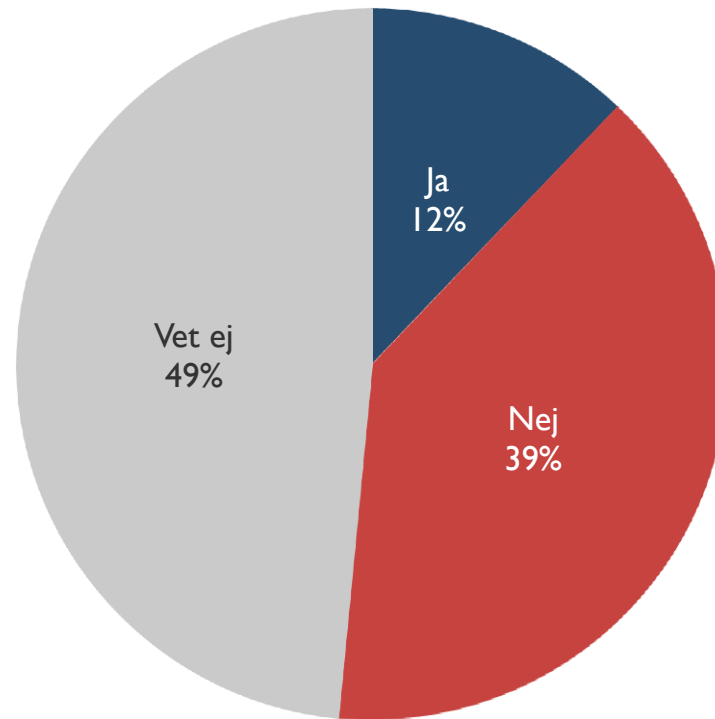
Om möjligheten fanns, skulle du vilja att ditt barn kunde gå i förskoleklass inom grundskolans verksamhet och sedan fortsätta där?

Bas: Om diagnos intellektuell funktionsnedsättning, 33 intervjuer

Kommuner lever inte upp till önskemål

Kan er kommun erbjuda det alternativ ni önskar (enligt föregående fråga)?

Bas: Om diagnos intellektuell funktionsnedsättning, 33 intervjuer

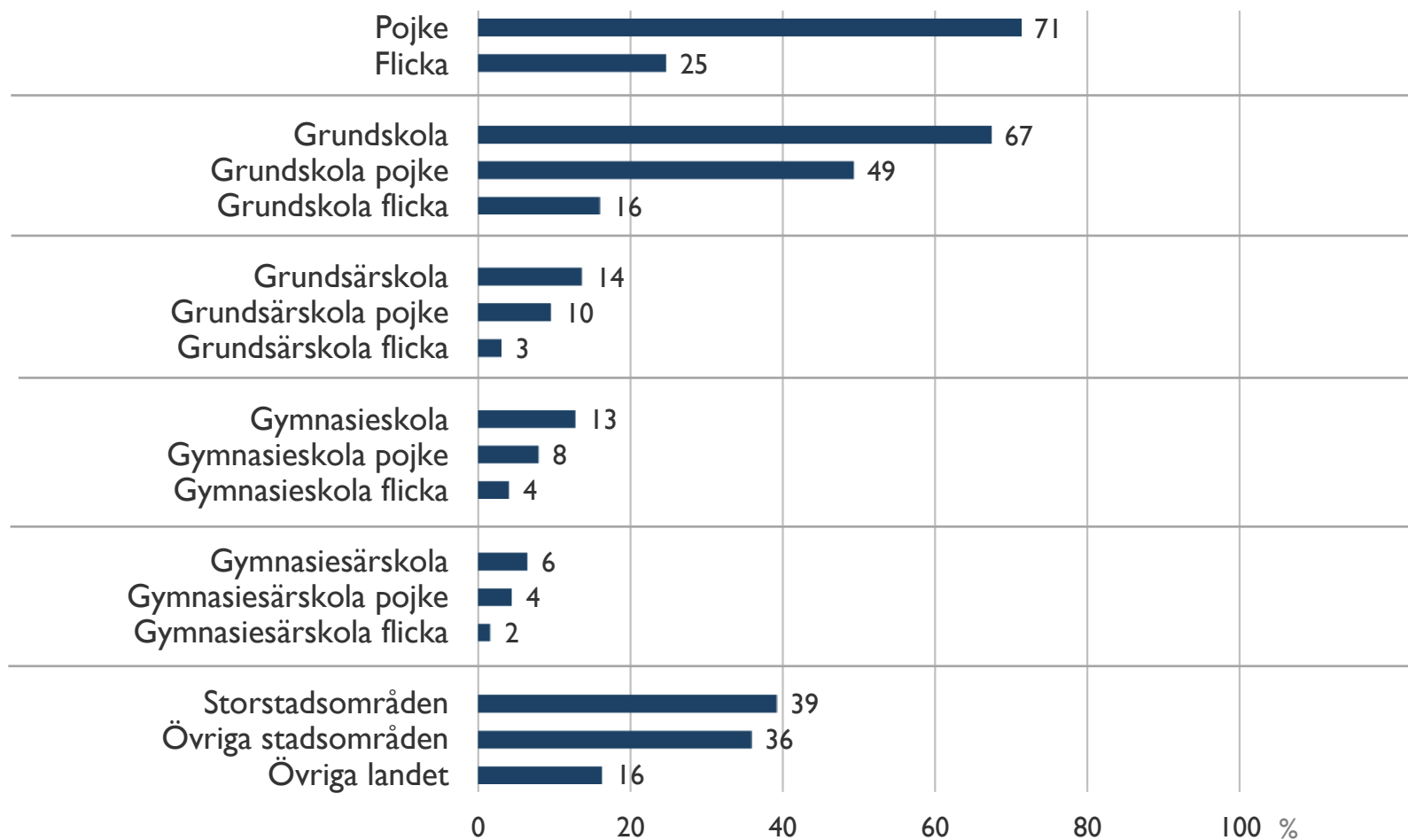
Del II

Förskoleklass, grundskola och gymnasiet

Målgruppen

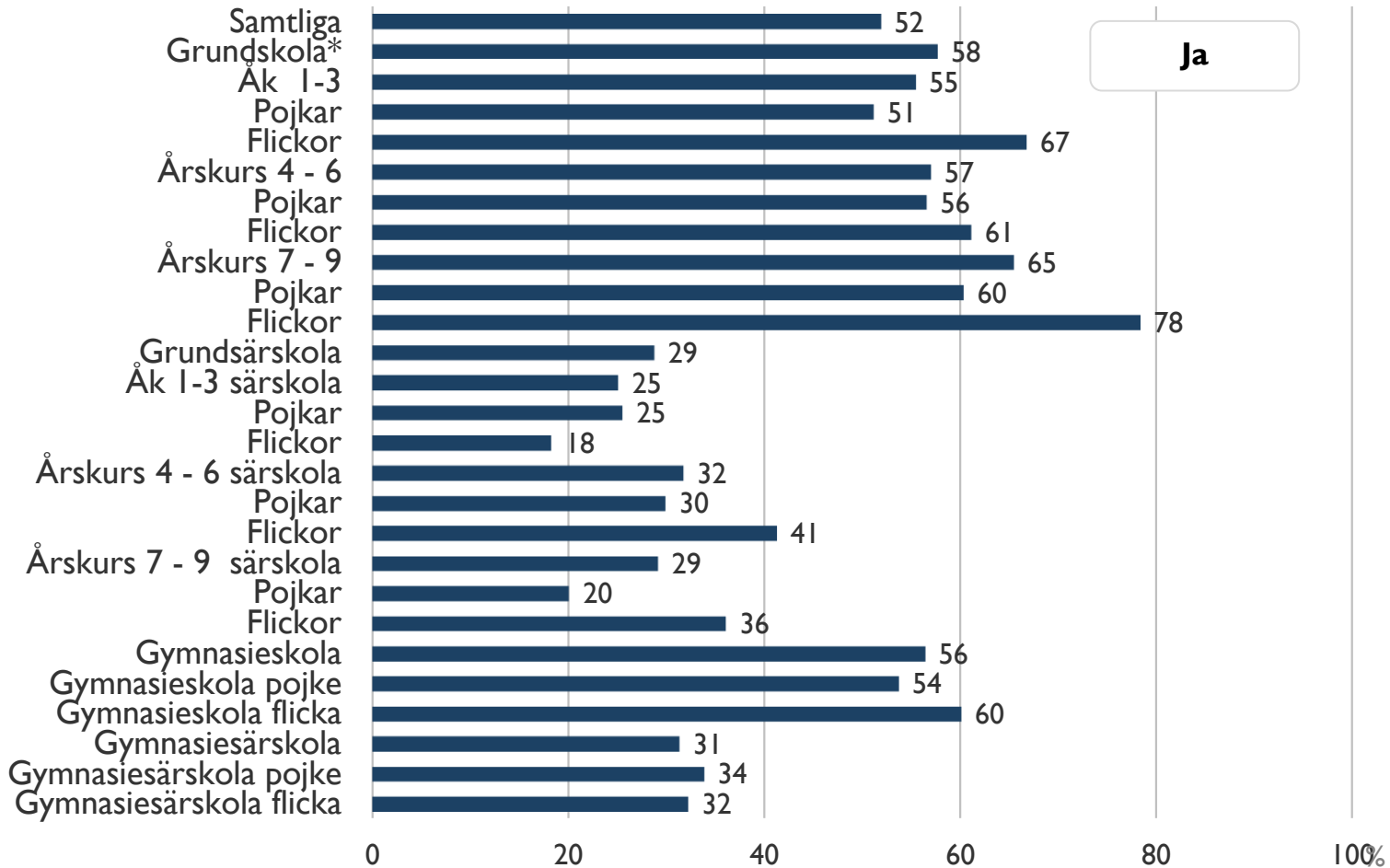
Bas: Samtliga, I 743 intervjuer

Frånvaro

Frånvaro

Har barnet, under det senaste året uteblivit från lektioner av andra skäl än sjukdomsfrånvaro eller annan beviljad ledighet?

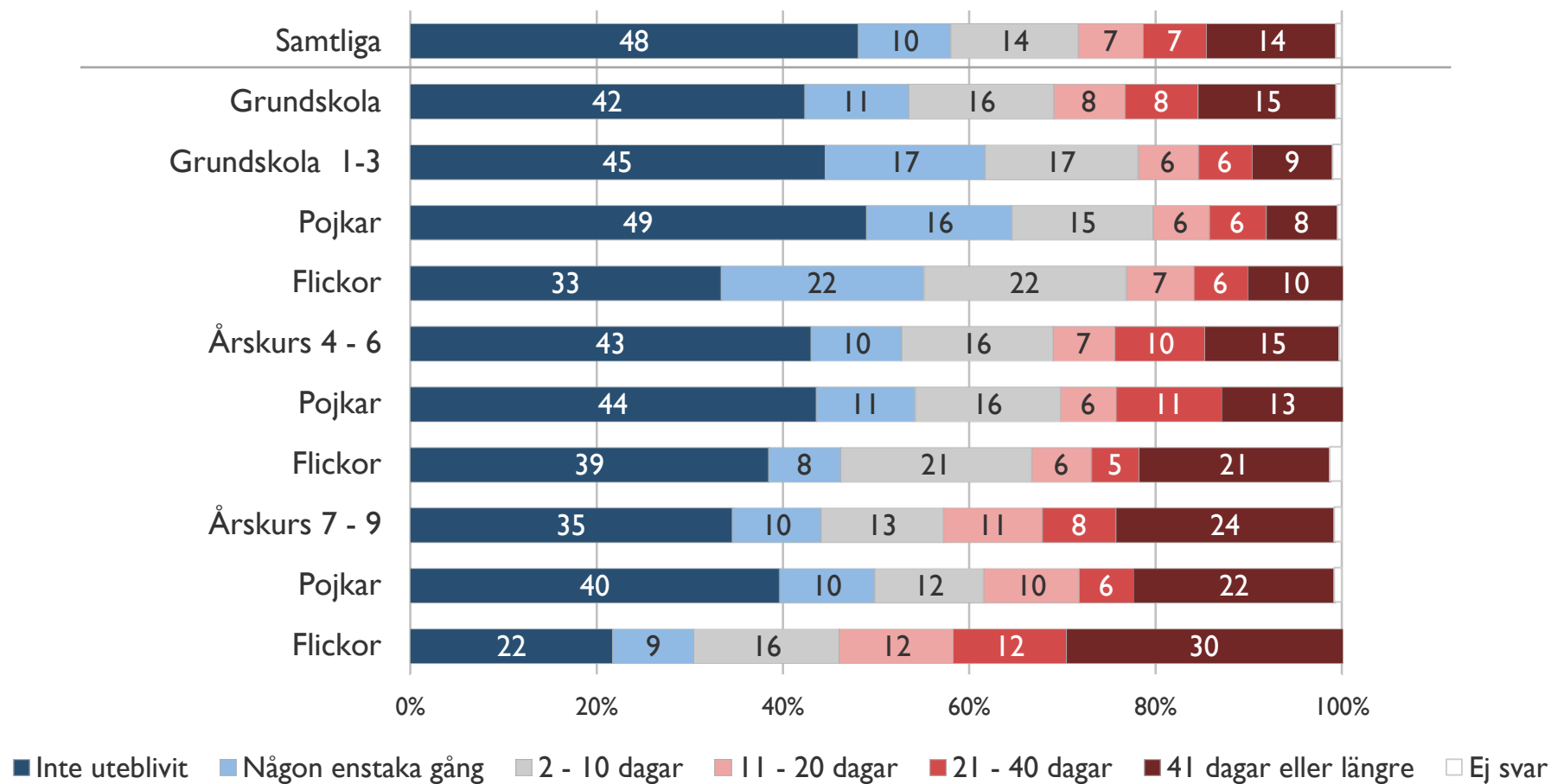

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

*Inklusive förskoleklass

Flickor i äldre åldersgrupper har längst frånvaro

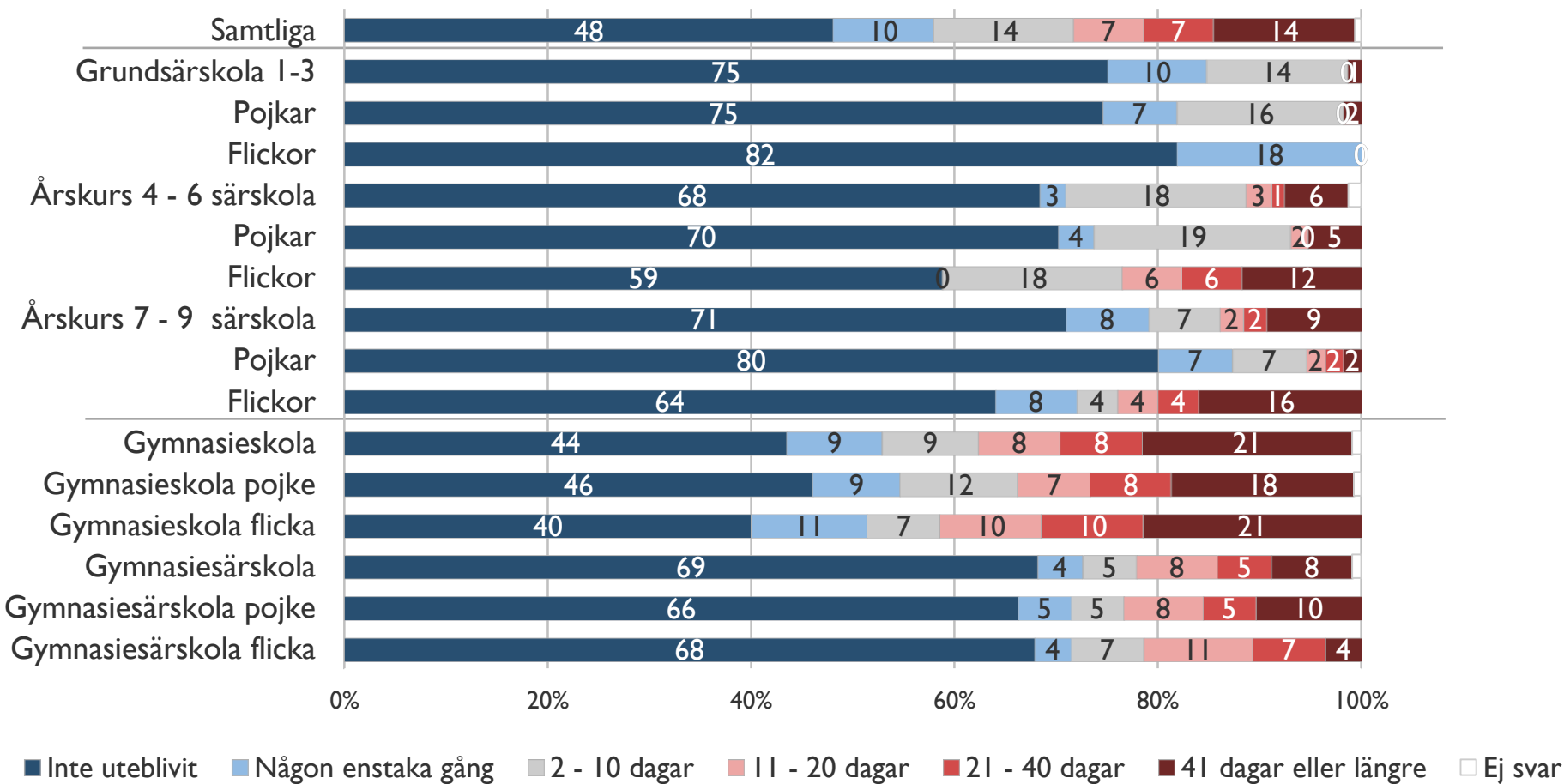
Ungefär hur stor frånvaro har barnet haft under det senaste året av andra skäl än sjukdom eller annan beviljad ledighet?

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Längst frånvaro bland barn gymnasieskola

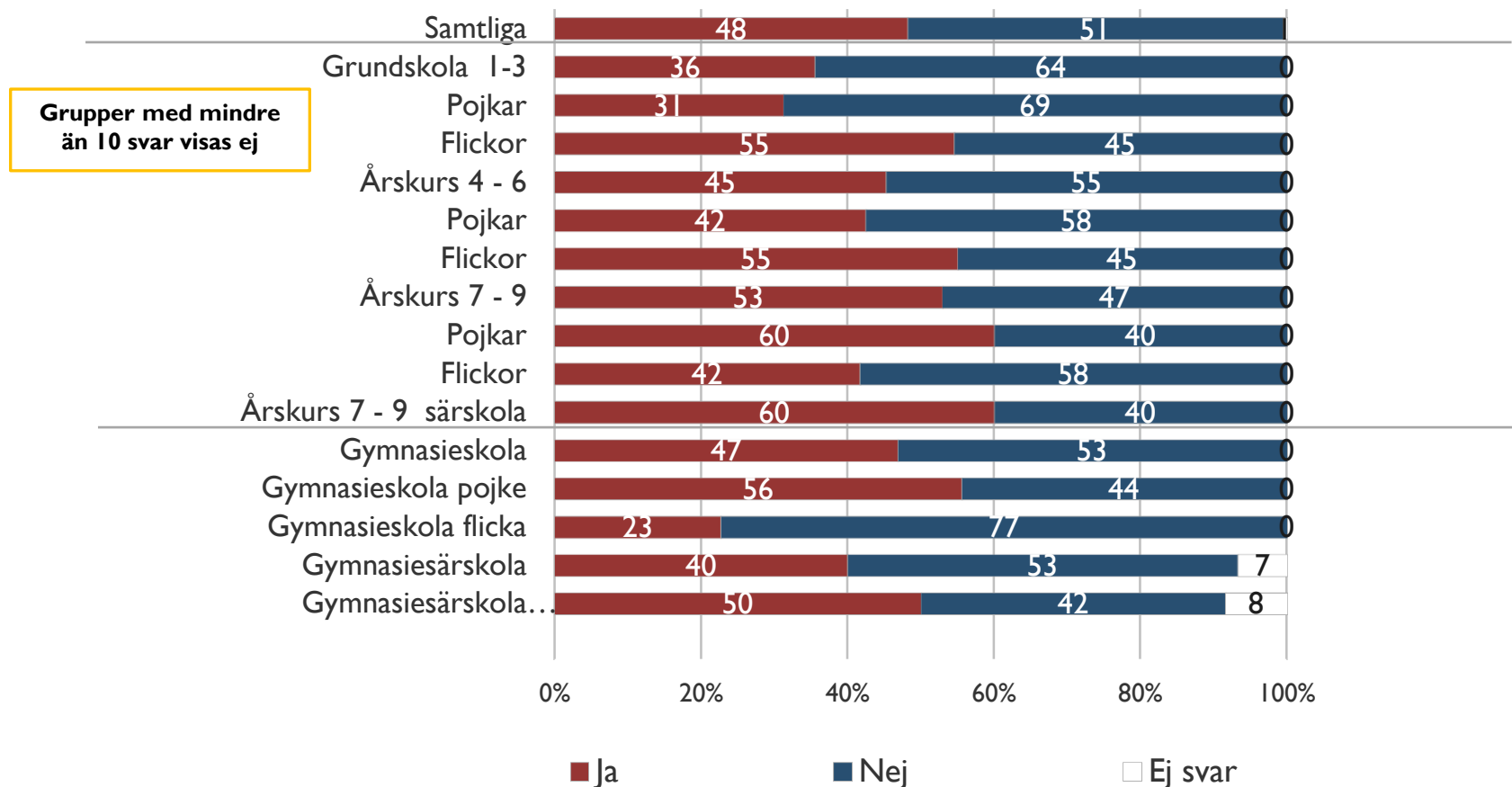
Ungefär hur stor frånvaro har barnet haft under det senaste året av andra skäl än sjukdom eller annan beviljad ledighet?

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Knappt hälften har varit bort minst fyra veckor

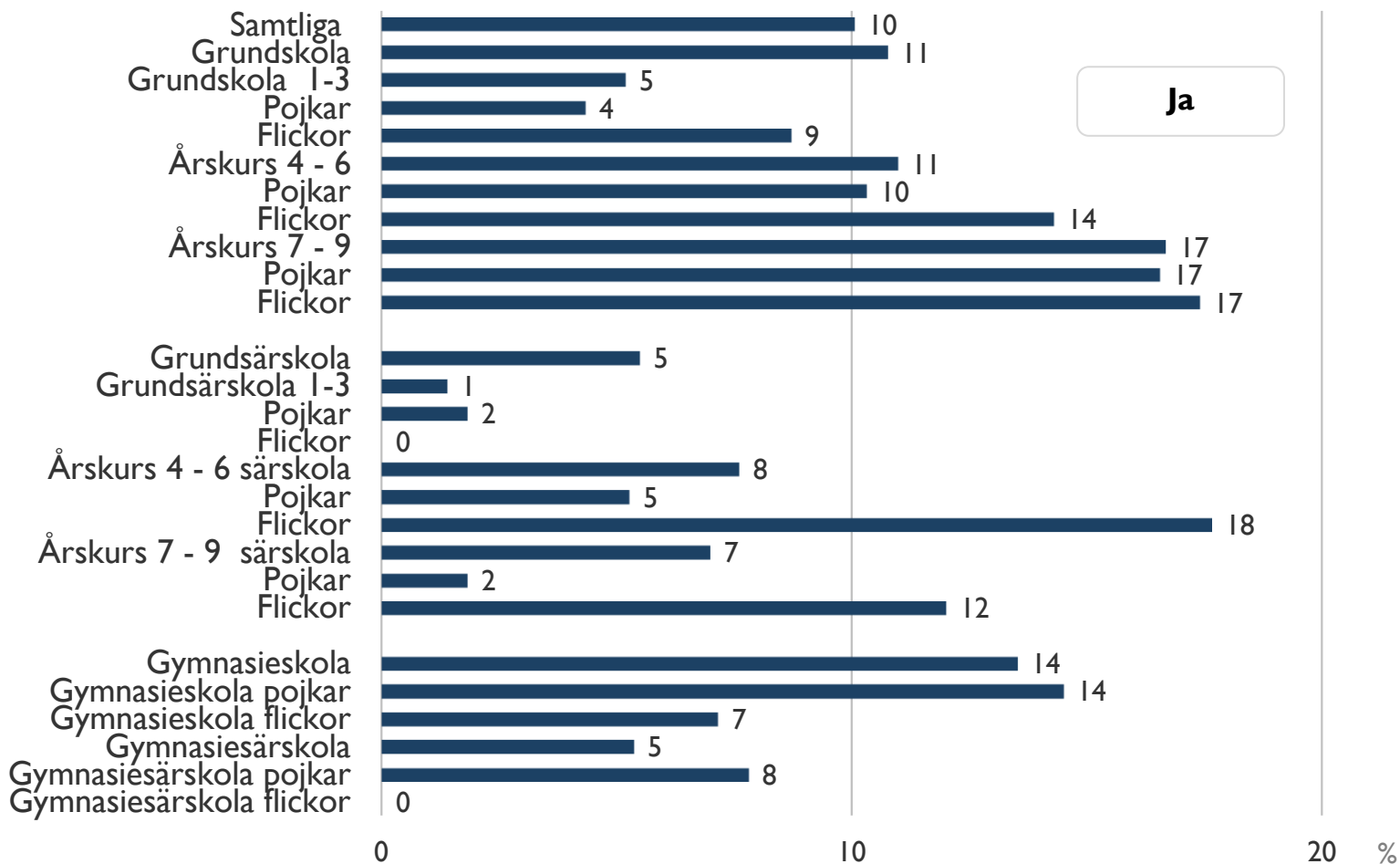
Har barnet av andra skäl än sjukdom eller annan beviljad ledighet under det senaste året varit borta någon sammanhängande period av minst fyra veckor?

Bas: Om frånvaro minst 21 dagar, 363 intervjuer

Längre frånvaro vanligare bland äldre

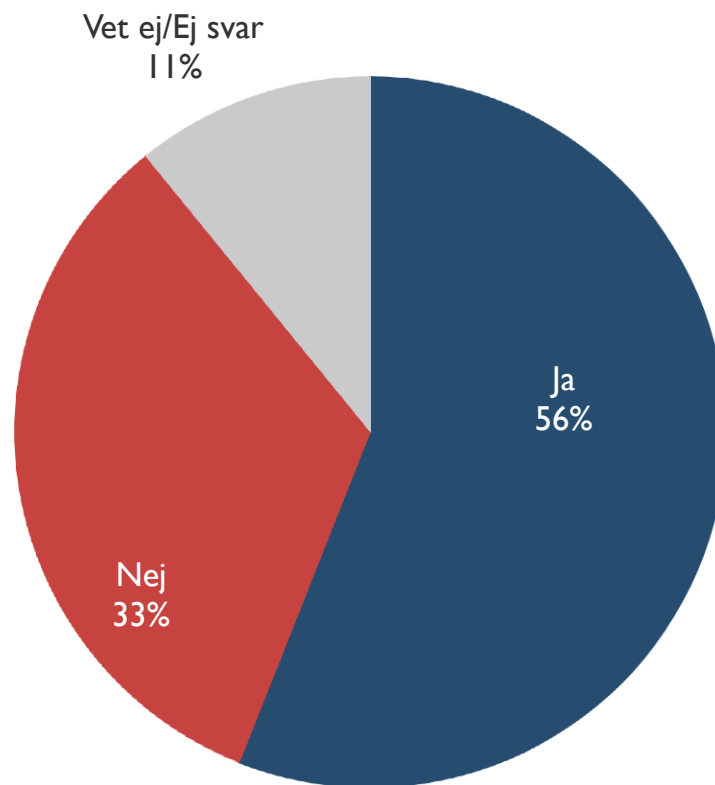
Har barnet av andra skäl än sjukdom eller annan beviljad ledighet under det senaste året varit borta någon sammanhängande period av minst fyra veckor?

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Över hälften har en upprättad plan för återgång till skolan

Finns det en plan upprättad för återgång till skolan för ditt barn?

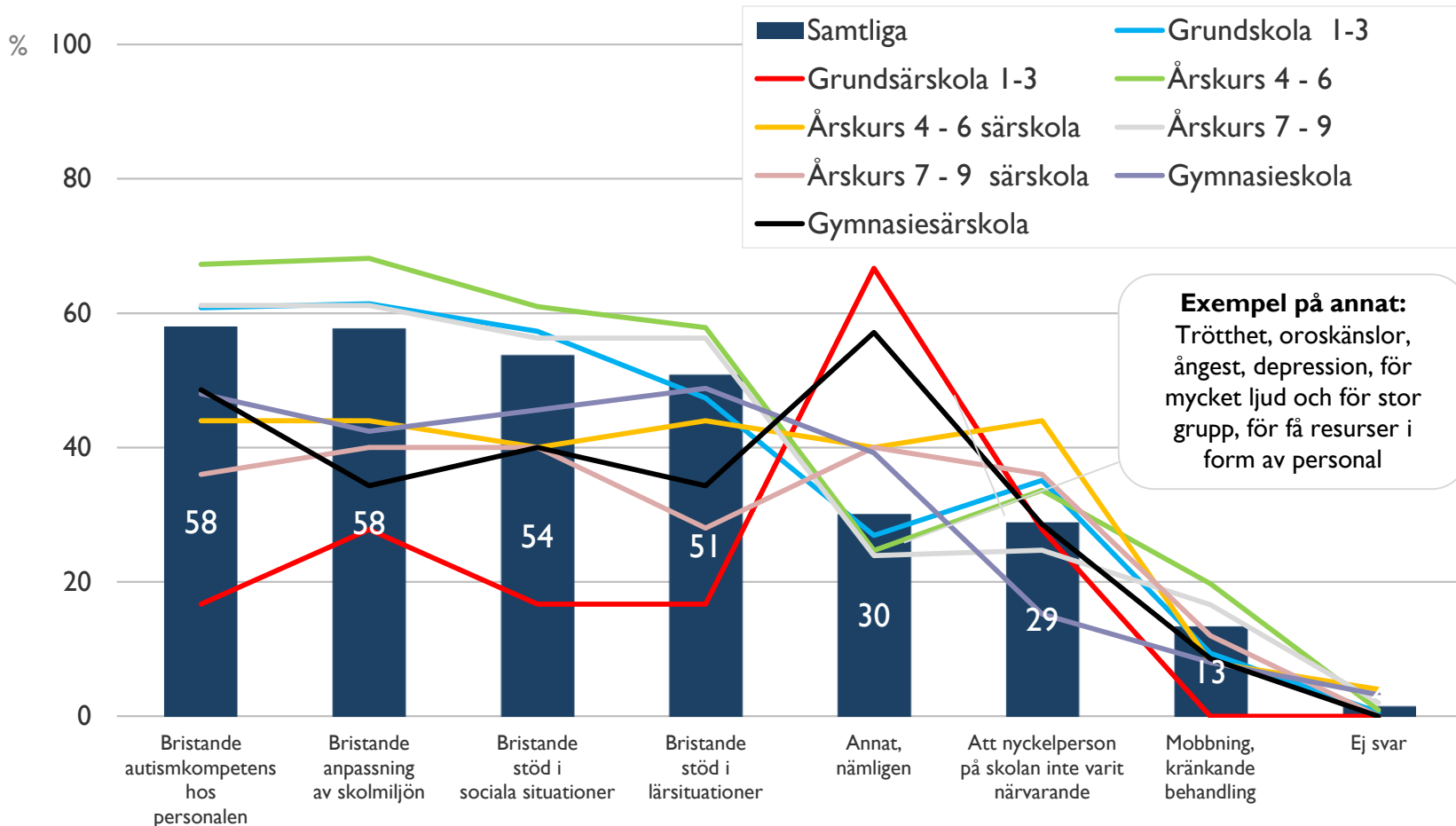

Bas: Om frånvaro minst 4 veckor, 175 intervjuer

Bristande autismkompetens och anpassning upplevs som betydande orsaker till frånvaro

Vad uppfattar du att skolfrånvaron i första hand berott på? Flera svar är möjliga.

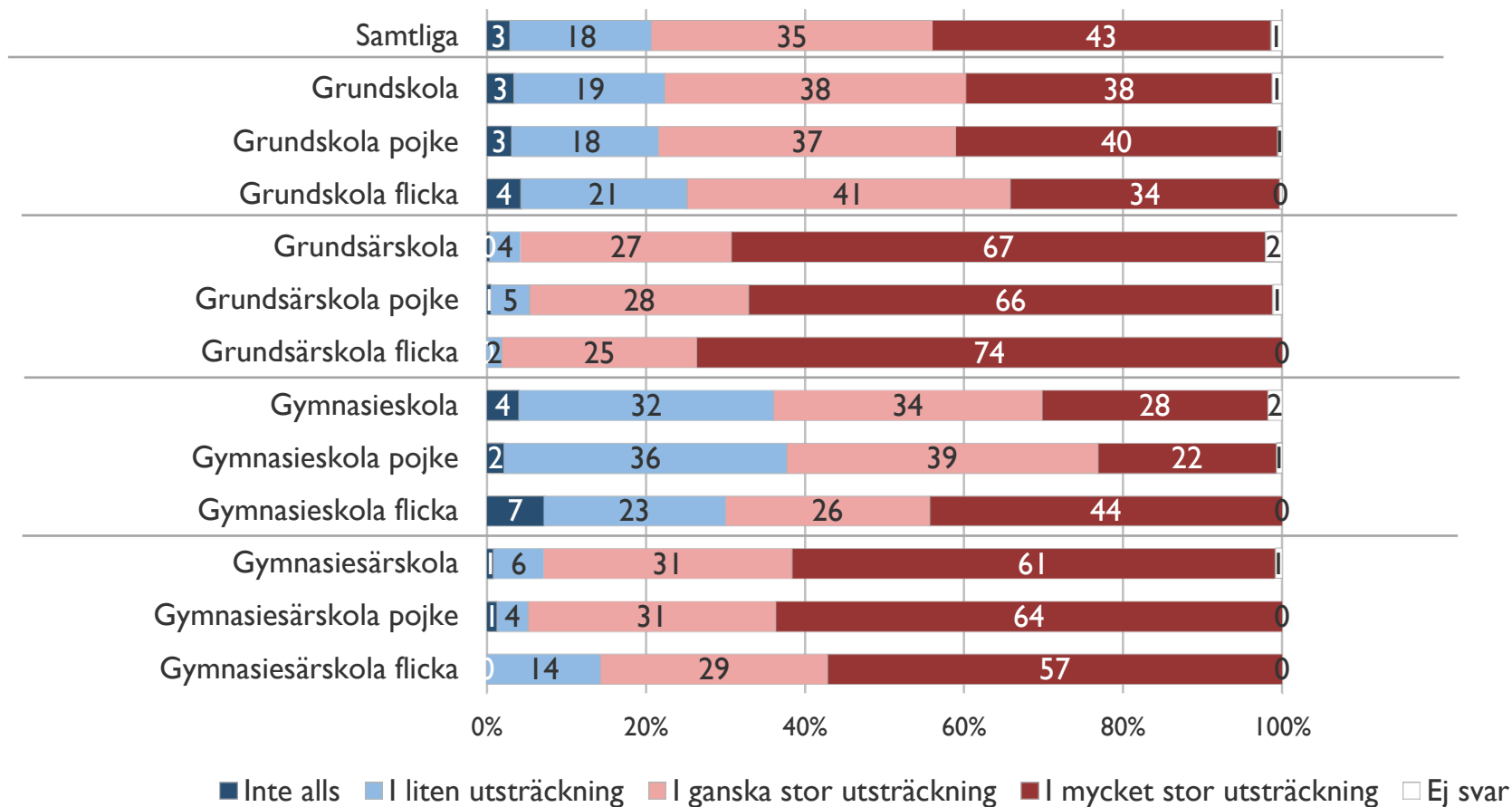
Bas: Om uteblivit från lektioner, 903 intervjuer

Stöd i skolan

Stort behov av särskilt stöd

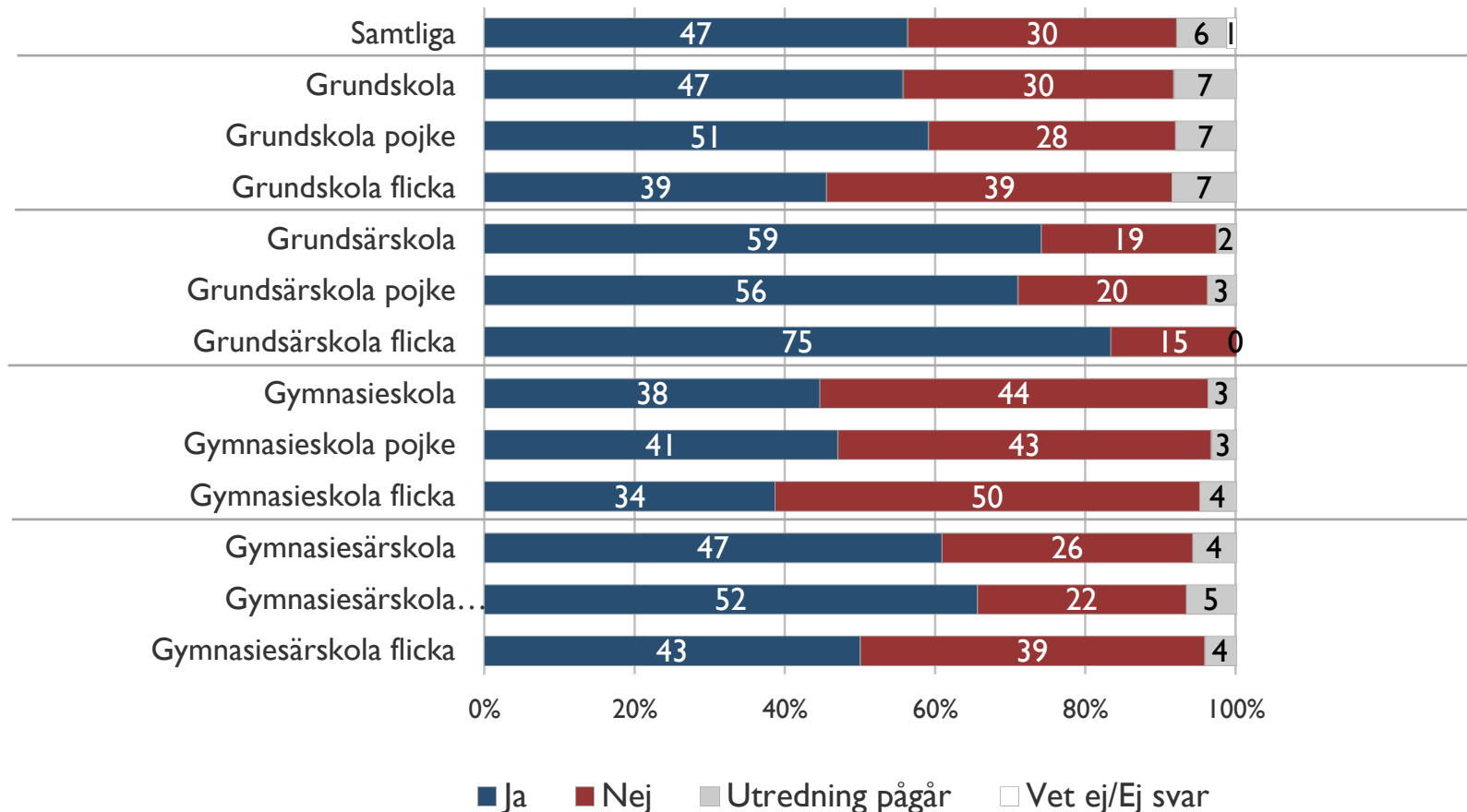
I vilken utsträckning anser du att ditt barn har behov av särskilt stöd (OBS, ej extra anpassningar) för att klara målen för undervisningen?

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Ungefär hälften har genomgått en pedagogisk utredning

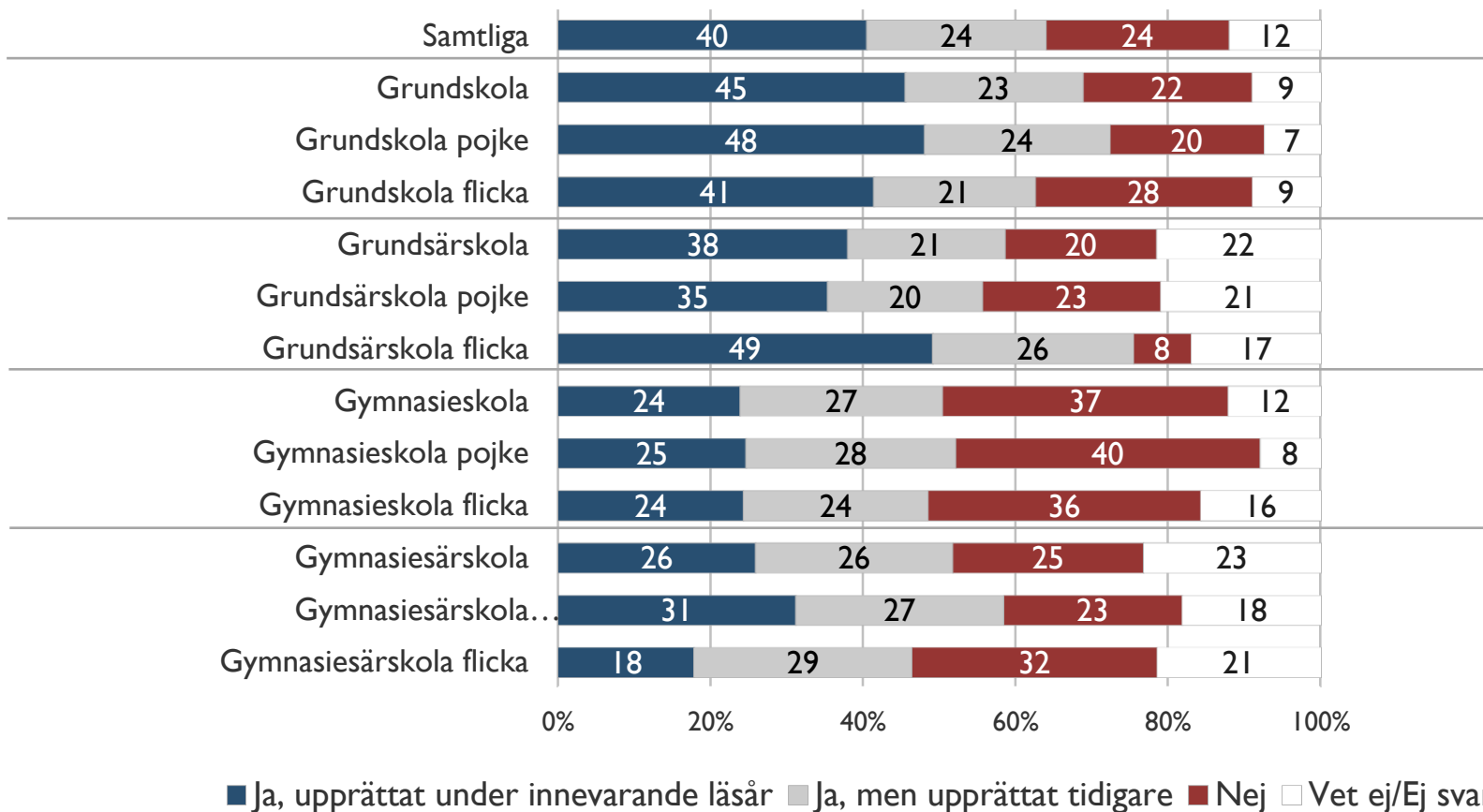
Har en pedagogisk utredning av barnets behov av särskilt stöd genomförts i skolan som grund för hur stödet i skolan ska utformas för att gynna ditt barns lärande och utveckling?

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Cirka en av fyra saknar åtgärdsprogram

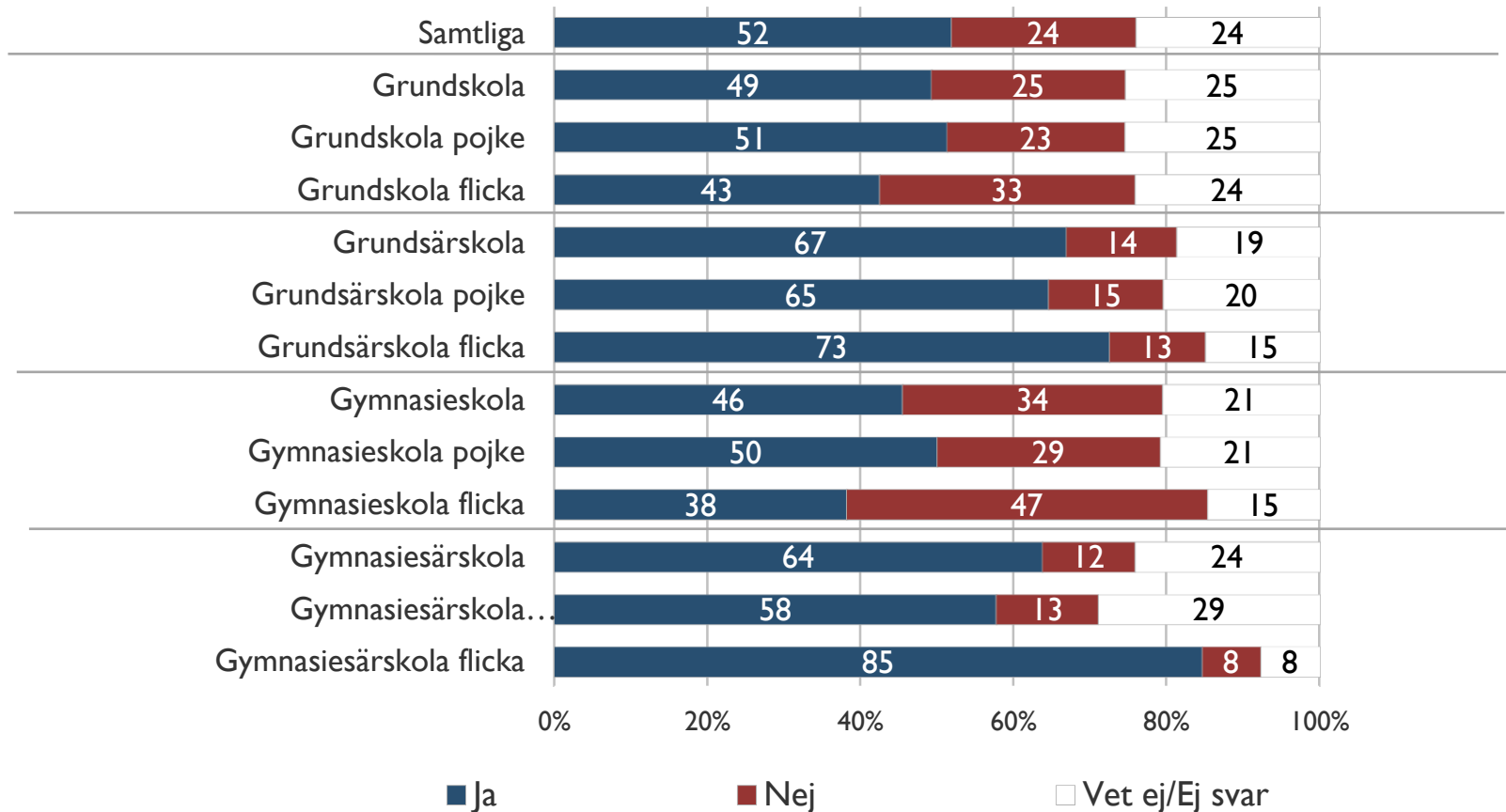
Finns ett åtgärdsprogram för ditt barn?

Bas: Samtliga, I 743 intervjuer

Åtgärdsprogrammet utgår i stor utsträckning från det som framkommit i utredningen

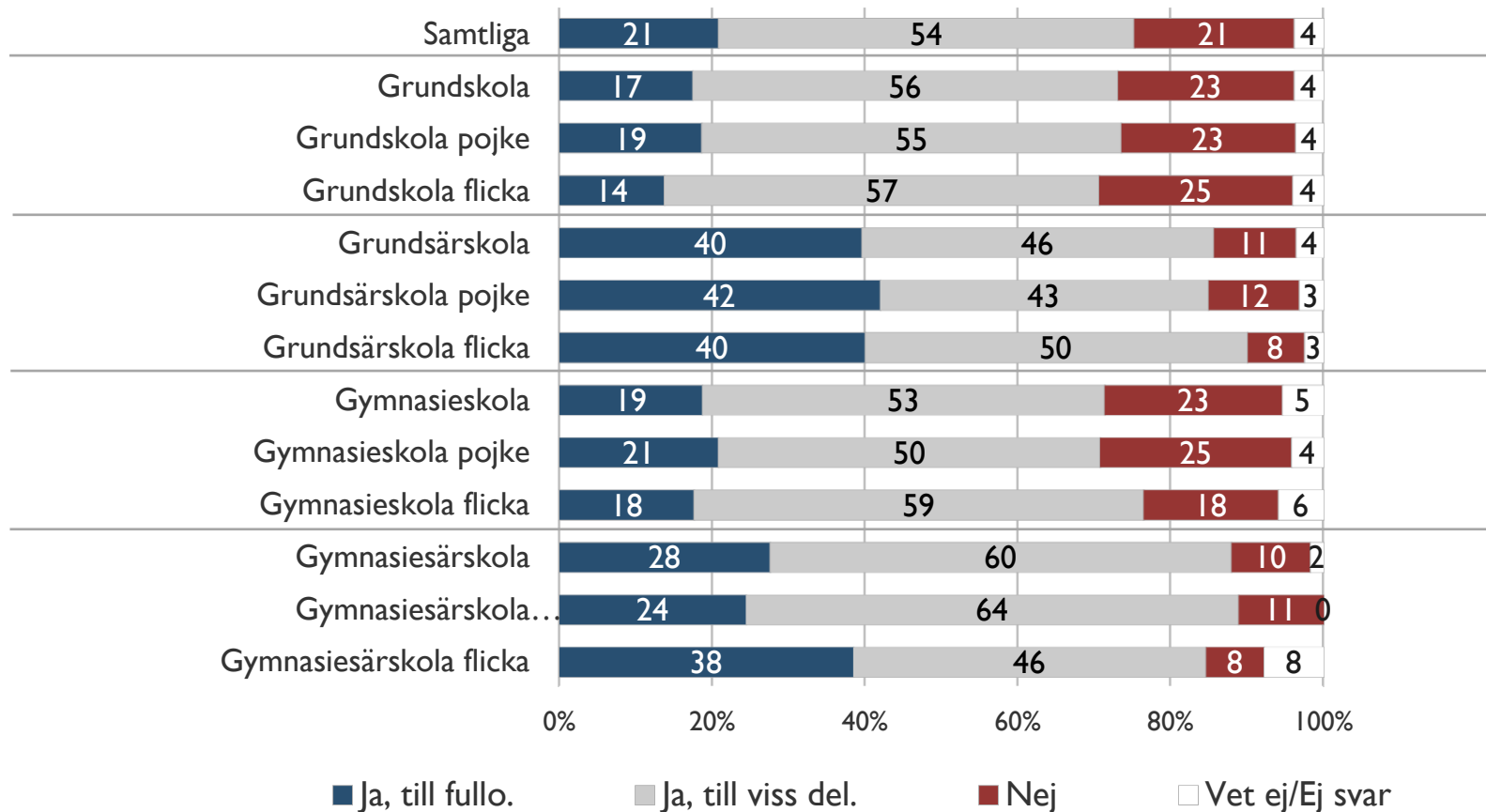
Om åtgärdsprogram: Utgår åtgärdsprogrammet från det som framkommit i en pedagogisk utredning av barnet?

Bas: Om åtgärdsprogram, 1 116 intervjuer

Störst nöjdhet hos barn grundskola

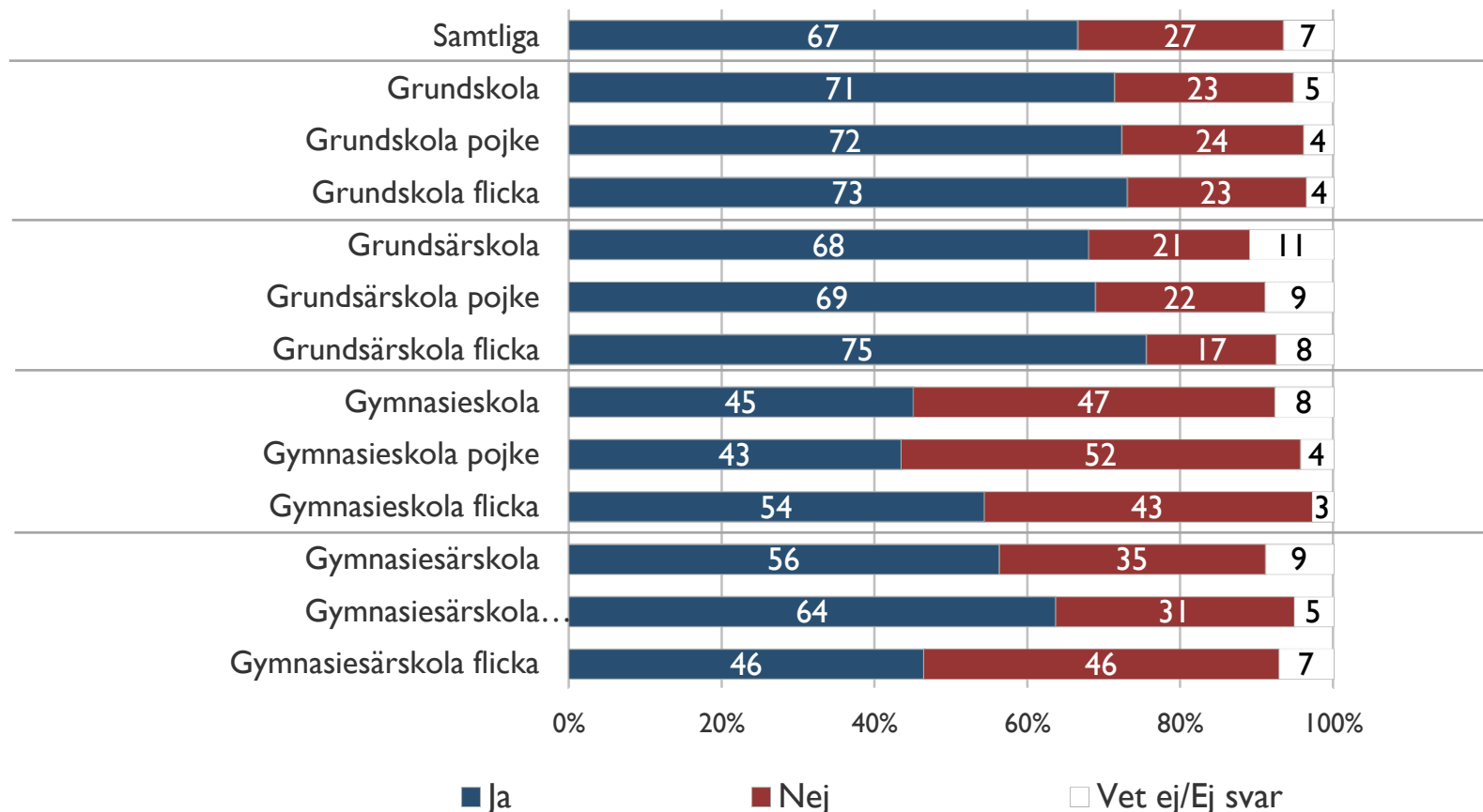
Om åtgärdsprogram: Anser du att åtgärdsprogrammet tillgodoser barnets behov?

Bas: Om åtgärdsprogram, 1 116 intervjuer

Mindre vanligt med extra anpassningar i gymnasiet

Har ditt barn extra anpassningar inom den vanliga undervisningen? (Exempelvis individuellt anpassat schema med t.ex. bildstöd, val av plats i klassrummet, muntliga prov.) OBS, ej särskilt stöd.

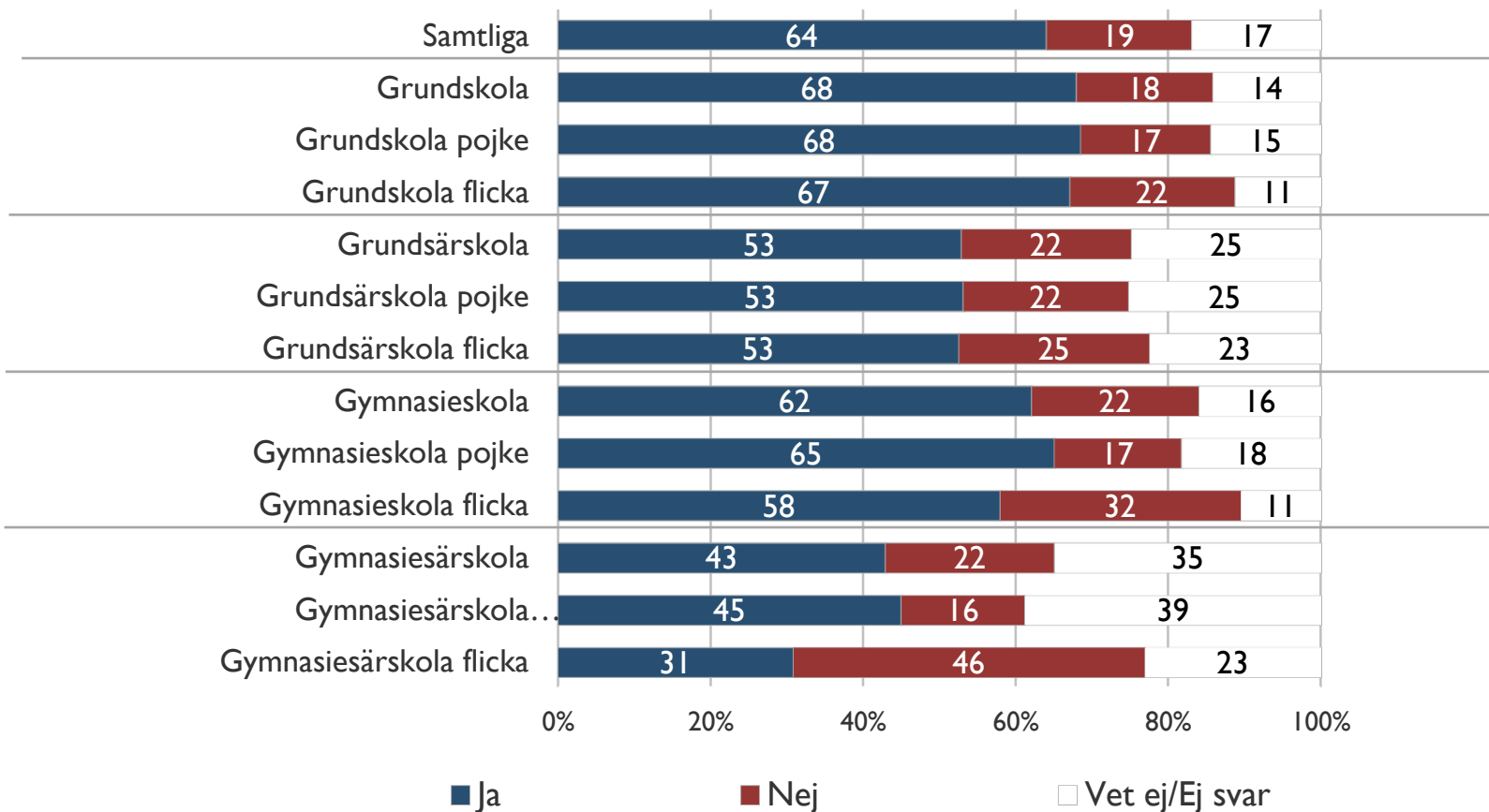

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Vanligare att specialpedagoger är delaktiga i extra anpassningar i vanlig skolf orm än i särskola

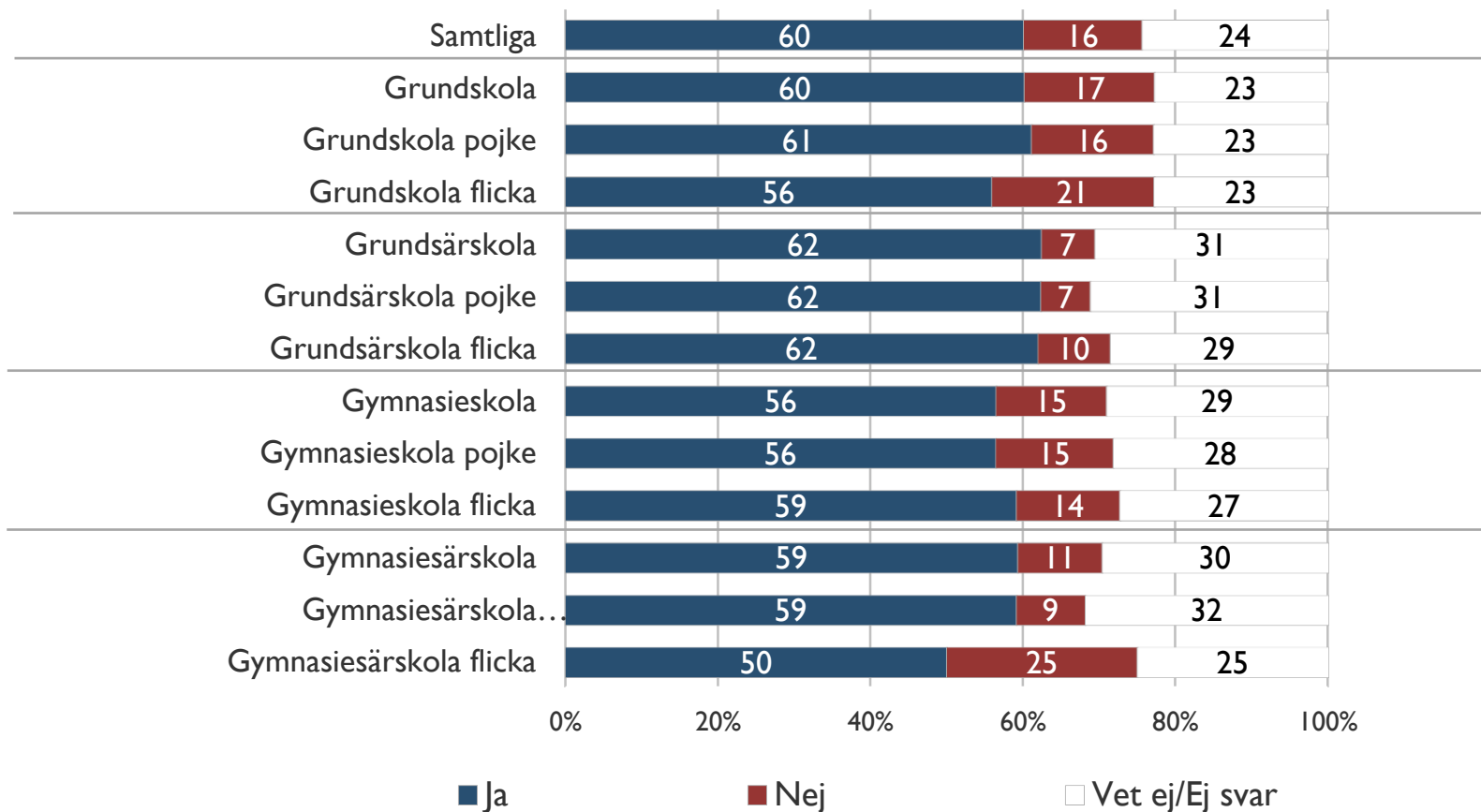
Om har extra anpassningar: Har någon i elevhälsan exempelvis en specialpedagog, varit delaktig i utformningen av extra anpassningar?

Bas: Har extra anpassningar, | 160 intervjuer

De extra anpassningarna följs ofta upp

Har de extra anpassningarna dokumenterats och följs upp?

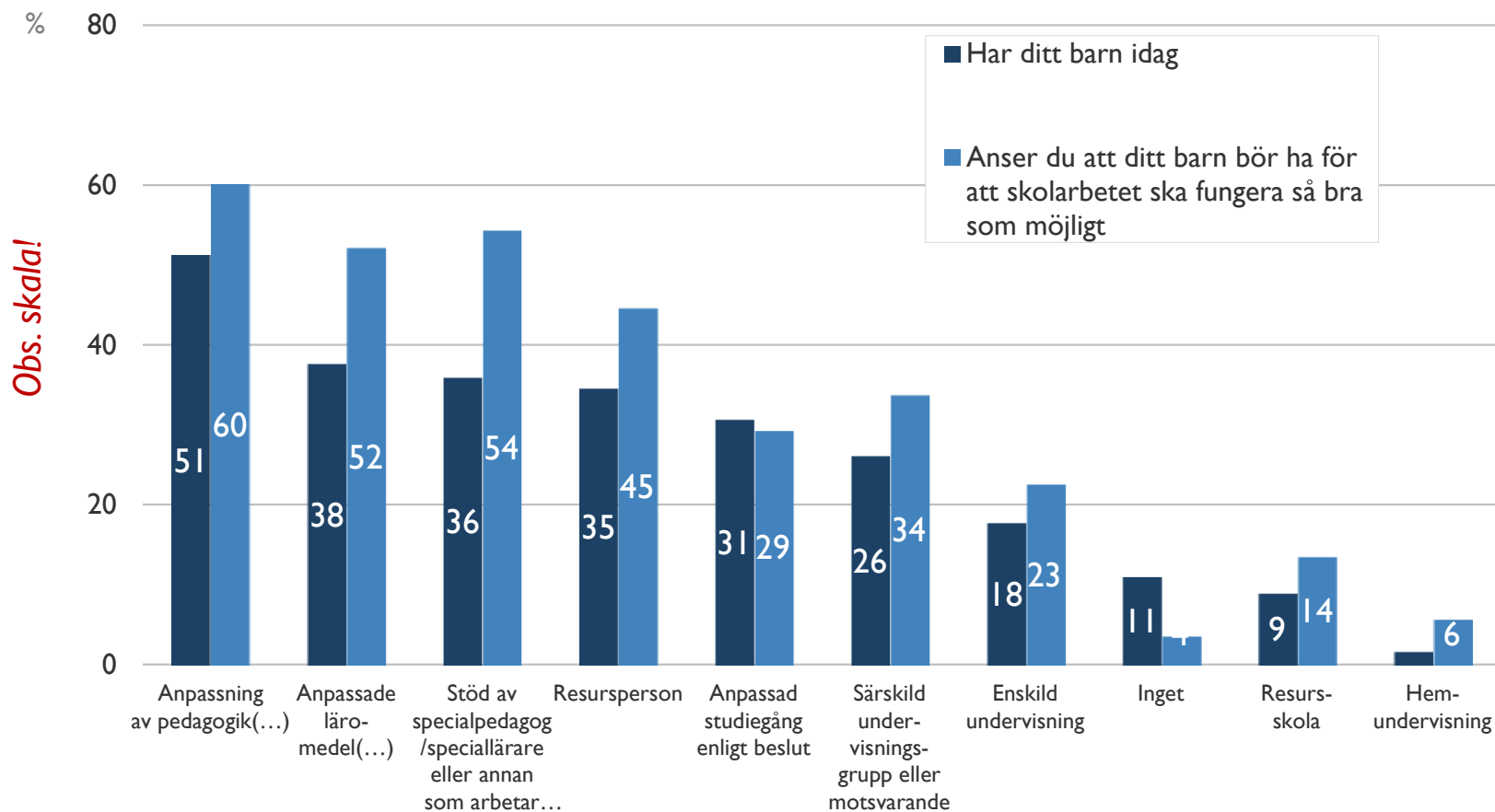
Bas: Om elevhälsan varit delaktig, 741 intervjuer

Förväntningar gällande extra anpassningar uppfylls inte

Vilka av följande extra anpassningar eller särskilda stöd i undervisningen...

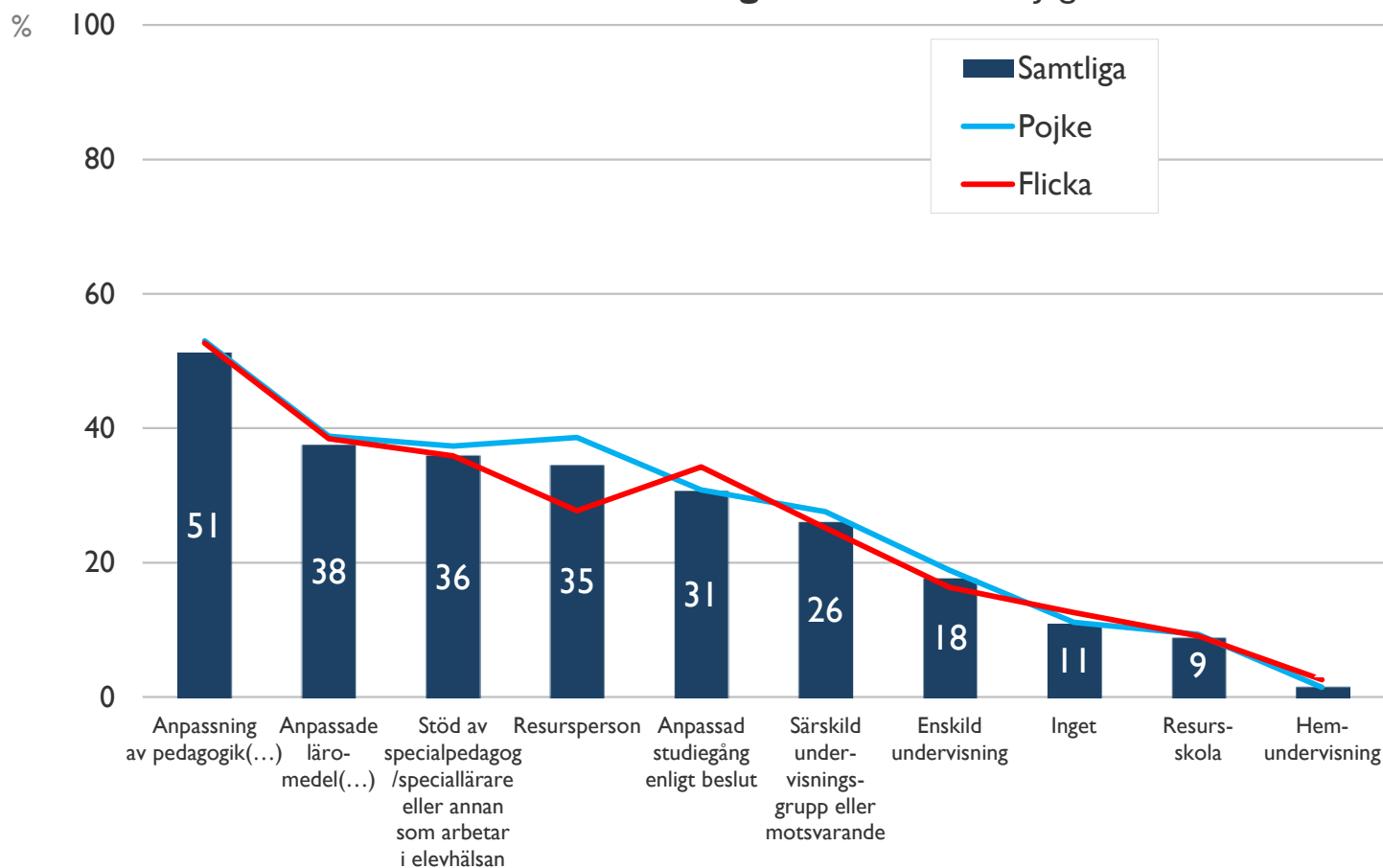
...har ditt barn idag?

... anser du att ditt barn bör ha för att skolarbetet ska fungera så bra som möjligt?

Föga skillnader i extra anpassningar mellan könen, med undantag för resursperson

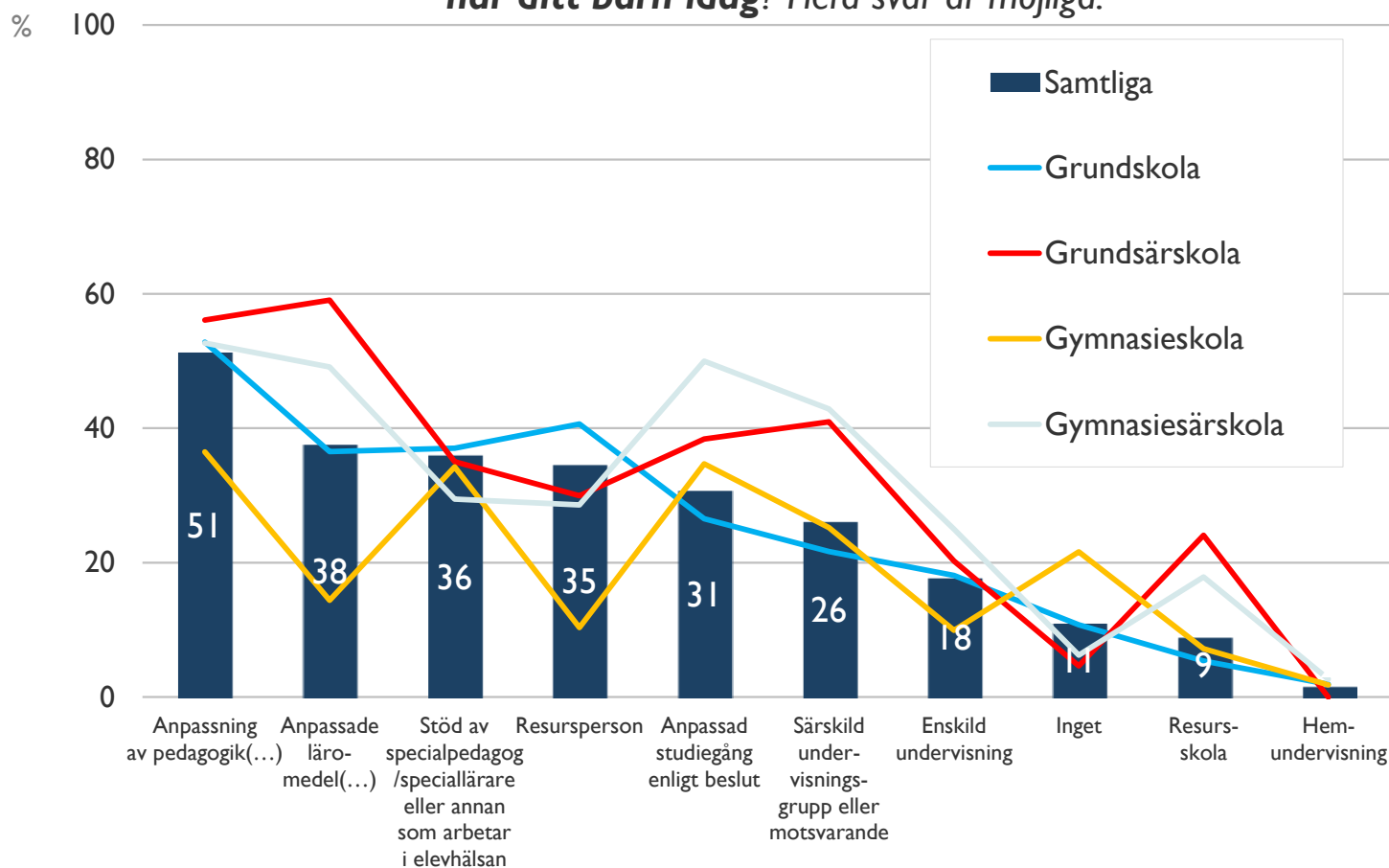
Vilka av följande extra anpassningar eller särskilda stöd i undervisningen har ditt barn idag? Flera svar är möjliga.

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Anpassning av pedagogik och läromedel vanligast i grundskolor, anpassad studiegång vanligast i gymnasieskolor

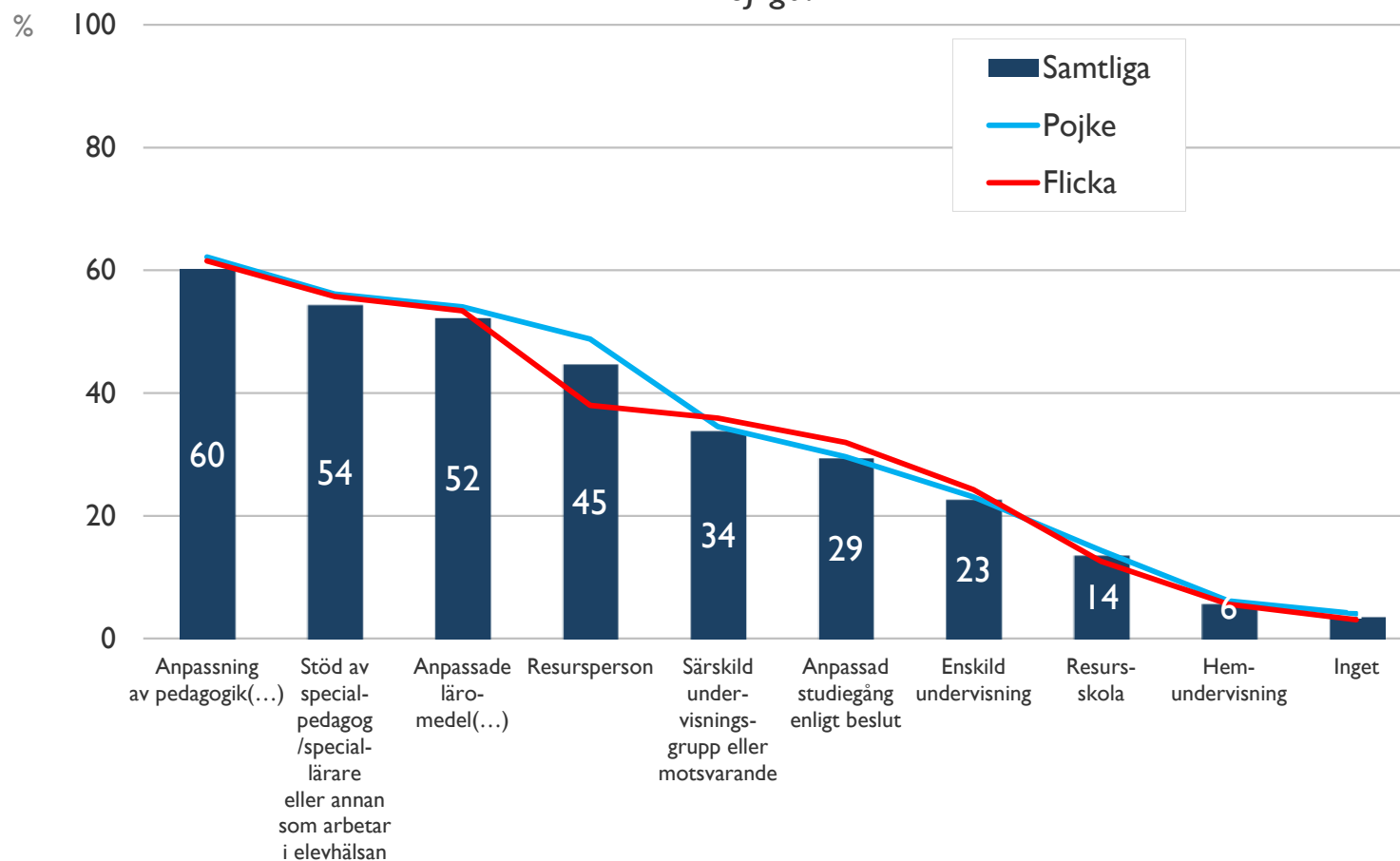
Vilka av följande extra anpassningar eller särskilda stöd i undervisningen har ditt barn idag? Flera svar är möjliga.

Bas: Samtliga, 1 743 intervjuer

Anpassning och stöd starka önskemål

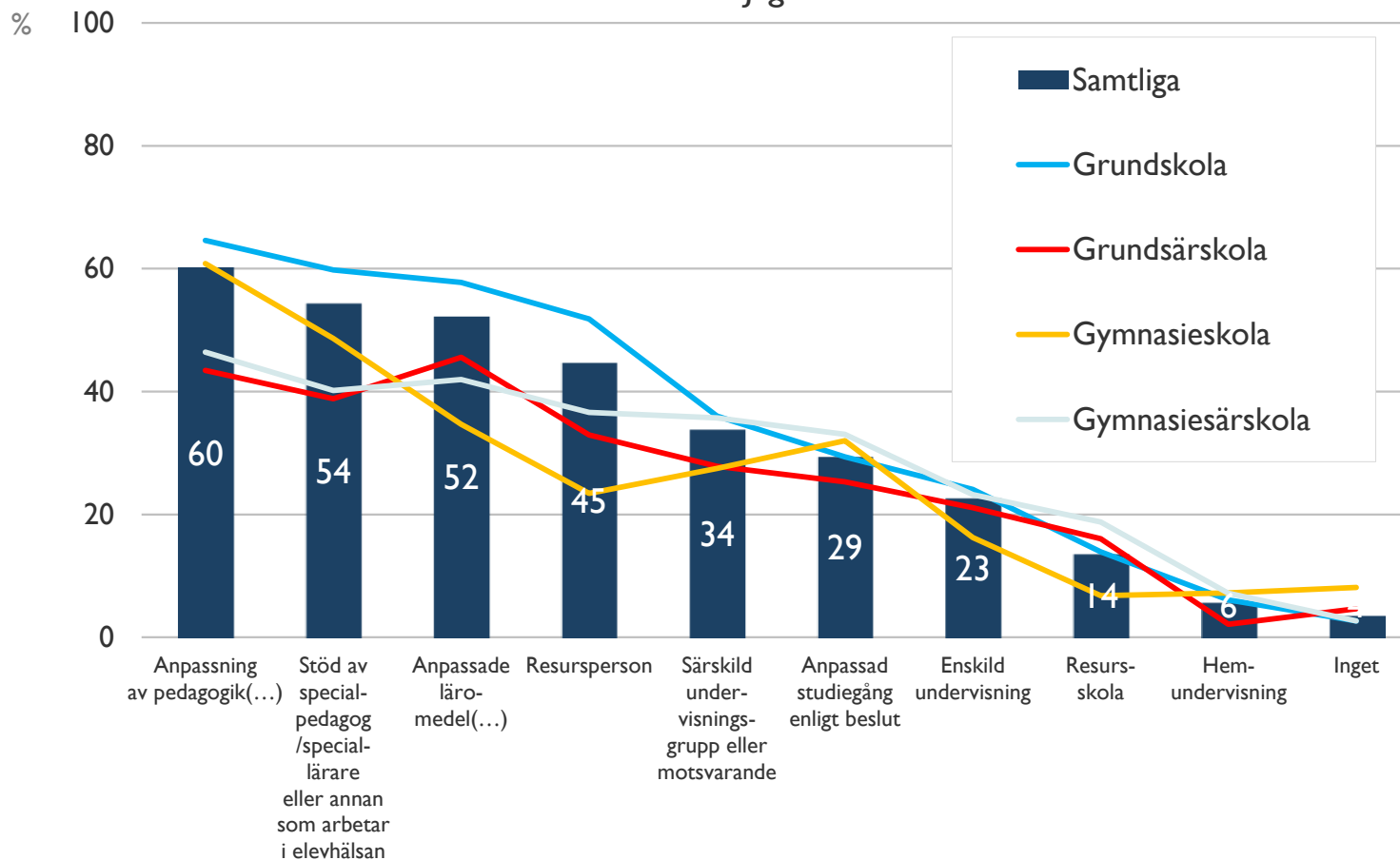
Vilka av följande extra anpassningar eller särskilda stöd i undervisningen anser du att ditt barn bör ha för att skolarbetet ska fungera så bra som möjligt? Flera svar är möjliga.

Bas: Samtliga, I 743 intervjuer

Resursperson önskvärt för yngre barn

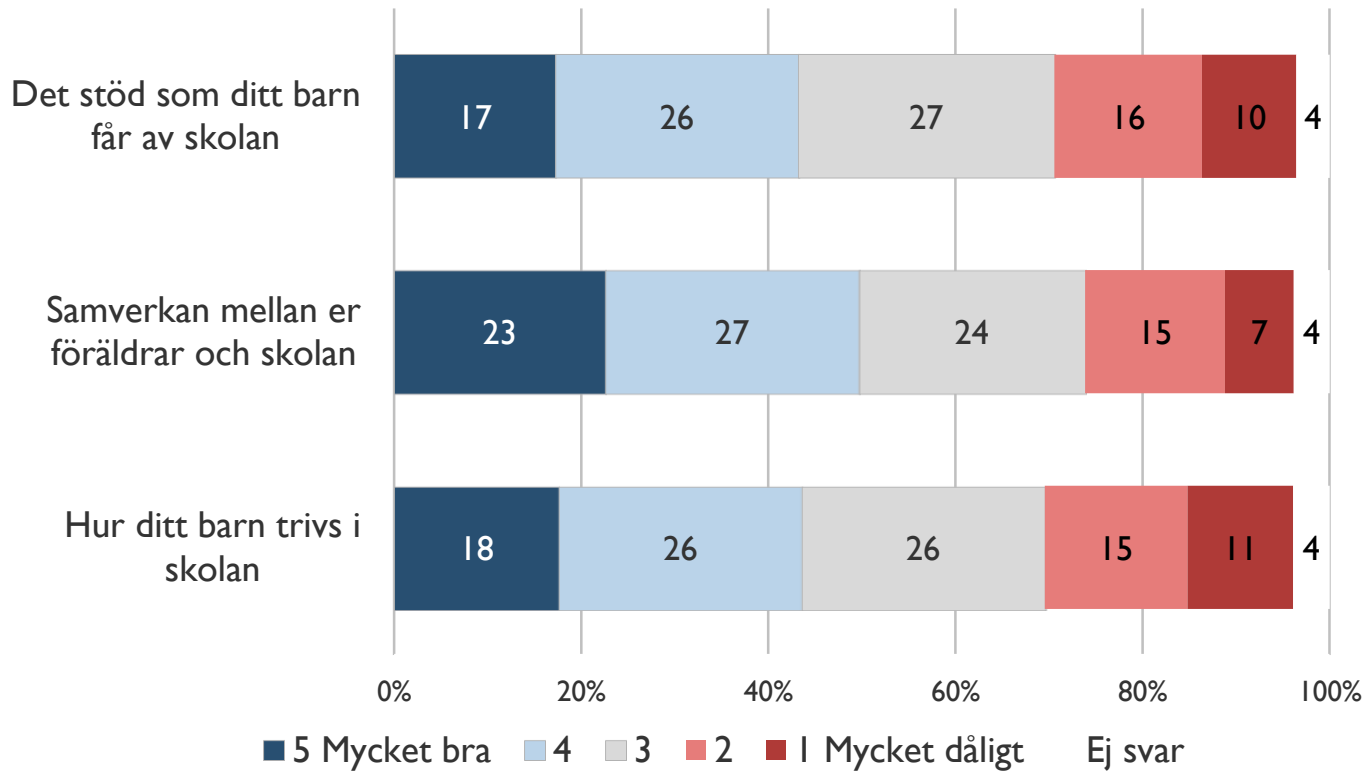
Vilka av följande extra anpassningar eller särskilda stöd i undervisningen anser du att ditt barn bör ha för att skolarbetet ska fungera så bra som möjligt? Flera svar är möjliga.

Bas: Samtliga, I 743 intervjuer

Samlad bedömning av stöd, samverkan och trivsel

Hur bedömer du följande?

Bas: Samtliga, I 743intervjuer

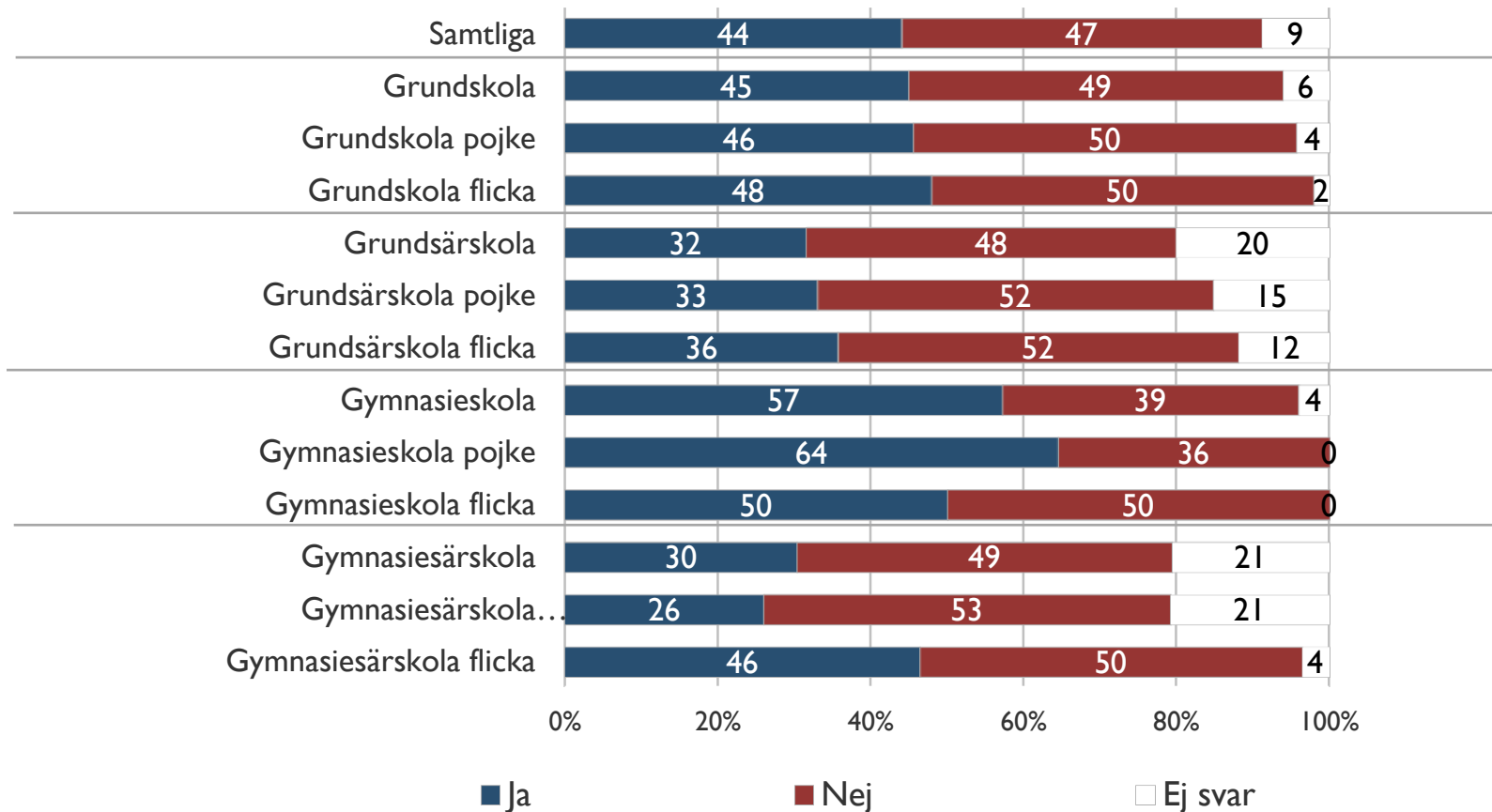

Betyg

Knappt hälften är inte godkända i grundämnen

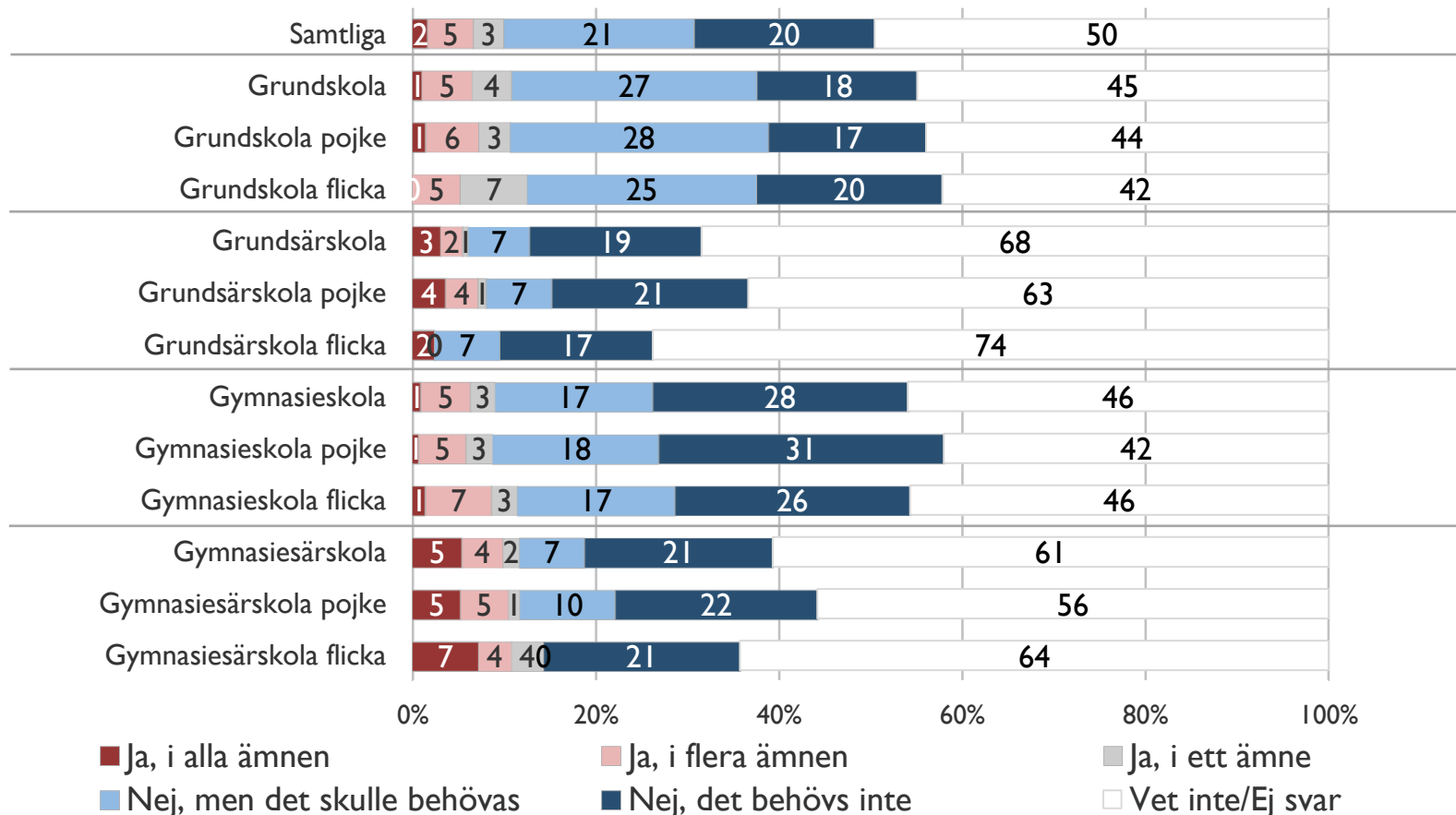
Har barnets alla betyg i svenska, engelska och matematik varit godkända (minst E) under hösten?

Bas: Samtliga exklusive Åk. 1-3, 1 269 intervjuer

Pysparagrafen tillämpas i liten utsträckning

Har undantagsbestämmelsen (pysparagrafen) används vid betygsättningen av ditt barn?

Bas: Samtliga exklusive Åk.1-3, 1 269 intervjuer